

WOJEWÓDZKI
URZĄD PRACY
W SZCZECINIE

Sprawozdanie z realizacji

Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia za 2017 rok

Województwo Zachodniopomorskie

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. ANALIZA ZACHODNIOPOMORSKIEGO RYNKU PRACY W LATACH 2016 – 2017	5
1.1 Bezrobocie w regionie na tle kraju	5
1.2 Zmiany poziomu bezrobocia	7
1.3 Struktura bezrobocia	10
1.4 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	15
1.5 Rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych	16
1.6 Bezrobocie osób niepełnosprawnych	18
1.7 Długotrwale bezrobotni	19
1.8 Bezrobotni z prawem do zasiłku	20
1.9 Podsumowanie sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy	22
2. MONITORING REALIZACJI STRATEGICZNYCH OBSZARÓW DZIAŁANIA ZAWARTYCH W REGIONALNYM PLANIE DZIAŁAŃ NA RZECZ ZATRUDNIENIA NA 2017 ROK	26
2.1 Działanie 1. Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy	26
2.2 Działanie 2. Wsparcie systemu oświaty, w tym kształcenia ustawicznego, edukacji przedszkolnej oraz szkolnictwa zawodowego	41
2.3 Działanie 3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	47
2.4 Działanie 4. Realizacja poradnictwa zawodowego	50
2.5 Działanie 5. Prowadzenie badań i analiz oraz diagnozowanie regionalnego rynku pracy	58
2.6 Działanie 6. Integracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	67
PODSUMOWANIE	72
ZAŁĄCZNIKI	74
Spis tabel	74
Spis wykresów	75
Indeks używanych skrótów	76

Wprowadzenie

Sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia za 2017 rok to dokument podsumowujący rok pod kątem zrealizowanych oraz rozpoczętych zadań i inicjatyw uznanych za szczególnie istotne na rzecz poprawy sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy.

Konieczność monitorowania stopnia realizacji zaplanowanych na 2017 rok zadań w zakresie regionalnego rynku pracy wynika z rozdziału 4. *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok* pod nazwą „Monitorowanie wykonania zadań i sprawozdawczość”. W rozdziale tym wskazano, że „instytucją monitorującą, która odpowiada za monitorowanie wdrażania *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia* oraz za opracowanie raportów zbiorczych z wykonanych działań, jest *Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie*”. W tym celu WUP współpracował z instytucjami realizującymi poszczególne zadania ujęte w RPDZ/2017.

Podmioty realizujące zgłoszone działania i przedsięwzięcia na rzecz zatrudnienia były odpowiedzialne za ich prawidłowe wykonanie, a także były zobowiązane do sygnalizowania wszelkich zmian mogących mieć istotny wpływ na osiągnięcie planowanych rezultatów. Monitoring odbywał się w oparciu o zestaw osiągniętych wskaźników w określonych obszarach działań. Warto nadmienić, że prowadzona regularnie kontrola realizowanych zadań stanowi jedną z podstaw doskonalenia polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w kolejnych latach.

Niniejszy dokument stanowiący ostatni etap prac związanych z wdrażaniem *Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok* składa się z dwóch części. Pierwsza zawiera diagnozę sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy w latach 2016 – 2017. Część druga stanowi monitoring strategicznych obszarów działania RPDZ/2017, w której opisano osiągnięte rezultaty działań przy pomocy analizy wskaźnikowej.

Do powstania niniejszego dokumentu przyczyniły się m. in. następujące instytucje: Powiatowe Urzędy Pracy woj. zachodniopomorskiego, realizatorzy kluczowych projektów oraz komórki Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie.

Warto nadmienić, iż nie dla wszystkich realizowanych działań, opisanych w RPDZ/2017, zakładano wielkości planowane. Ponadto, w przypadku zadań, których realizacja wynika z obowiązku ustawowego, planowane wartości do osiągnięcia stanowiły średnią arytmetyczną z lat ubiegłych. Oznacza to, że nie osiągnięcie zakładanych wielkości w takich obszarach wcale nie oznaczało nieprawidłowości w realizacji zgłoszonego zadania, a było wynikiem np. spadku zainteresowania osób daną usługą. W odniesieniu do takich zadań pełne ich wykonanie stwierdza się poprzez fachową, kompetentną i rzetelną realizację obowiązków ustawowych, przy jednoczesnym zachowaniu ich ciągłości i terminowości.

1. Analiza zachodniopomorskiego rynku pracy w latach 2016 – 2017

1.1 Bezrobocie w regionie na tle kraju

Na koniec 2017 roku stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim wynosiła 8,7% wobec 6,6% w skali kraju. Natomiast na koniec 2016 roku stopa bezrobocia wynosiła odpowiednio: w regionie – 10,9%, w kraju – 8,2%. Powyższe dane wskazują zatem, że poziom bezrobocia w regionie był wyższy od poziomu bezrobocia w Polsce w dwóch omawianych latach.

W 2017 roku w porównaniu do roku poprzedniego stopa bezrobocia w regionie zmalała o 2,2 p.p. (tj. o 13 243 osoby).

W analizowanym okresie stopa bezrobocia zmalała we wszystkich województwach kraju, a największy jej spadek odnotowano w województwach: warmińsko – mazurskim (o 2,5 p.p.), zachodniopomorskim (o 2,2 p.p.), kujawsko – pomorskim (o 2,0 p.p.), lubuskim (o 2,0 p.p.) i świętokrzyskim (o 2,0 p.p.). Z kolei najmniejszy spadek stopy bezrobocia wystąpił w województwach: małopolskim i wielkopolskim (w obu o 1,2 p.p.), mazowieckim i śląskim (w obu o 1,4 p.p.).

Stopę bezrobocia w poszczególnych województwach w latach 2016 – 2017 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Stopa bezrobocia w kraju

WOJEWÓDZTWO	Stopa bezrobocia na koniec 2016 r. (%)	Stopa bezrobocia na koniec 2017 r. (%)	Zmiana (pkt proc.)
Dolnośląskie	7,2	5,7	-1,5
Kujawsko-pomorskie	12,0	10,0	-2,0
Lubelskie	10,3	8,8	-1,5
Lubuskie	8,6	6,6	-2,0
Łódzkie	8,5	6,8	-1,7
Małopolskie	6,6	5,4	-1,2
Mazowieckie	7,0	5,6	-1,4
Opolskie	9,0	7,2	-1,8
Podkarpackie	11,5	9,7	-1,8
Podlaskie	10,3	8,5	-1,8
Pomorskie	7,1	5,5	-1,6

Śląskie	6,6	5,2	-1,4
Świętokrzyskie	10,8	8,8	-2,0
Warmińsko-mazurskie	14,2	11,7	-2,5
Wielkopolskie	4,9	3,7	-1,2
Zachodniopomorskie	10,9	8,7	-2,2
Polska	8,2	6,6	-1,6

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Zmiany stopy bezrobocia w kraju, wykazane w tabeli 1, były wynikiem zmian liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz zmian liczby ludności aktywnej ekonomicznie. Dynamikę zmian liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w kraju w latach 2016 - 2017 prezentuje tabela nr 2.

Tabela 2. Dynamika zmian bezrobocia w kraju

Województwo	Liczba bezrobotnych na koniec 2016 r. (w tys.)	Liczba bezrobotnych na koniec 2017 r. (w tys.)	Zmiana (procentowy wzrost/spadek liczby osób bezrobotnych)
Dolnośląskie	86,0	68,8	-20,0
Kujawsko-Pomorskie	98,5	81,5	-17,3
Lubelskie	95,6	81,2	-15,1
Lubuskie	32,4	24,6	-24,1
Łódzkie	91,0	72,7	-20,1
Małopolskie	96,5	79,4	-17,7
Mazowieckie	188,9	154,1	-18,4
Opolskie	32,4	26,1	-19,4
Podkarpackie	107,6	91,0	-15,4
Podlaskie	48,4	40,0	-17,4
Pomorskie	64,1	49,7	-22,5
Śląskie	120,0	94,7	-21,1
Świętokrzyskie	57,1	46,6	-18,4
Warmińsko-Mazurskie	73,1	60,0	-17,9
Wielkopolskie	77,7	58,9	-24,2
Zachodniopomorskie	65,8	52,6	-20,1
POLSKA	1 335,2	1 081,7	-19,0

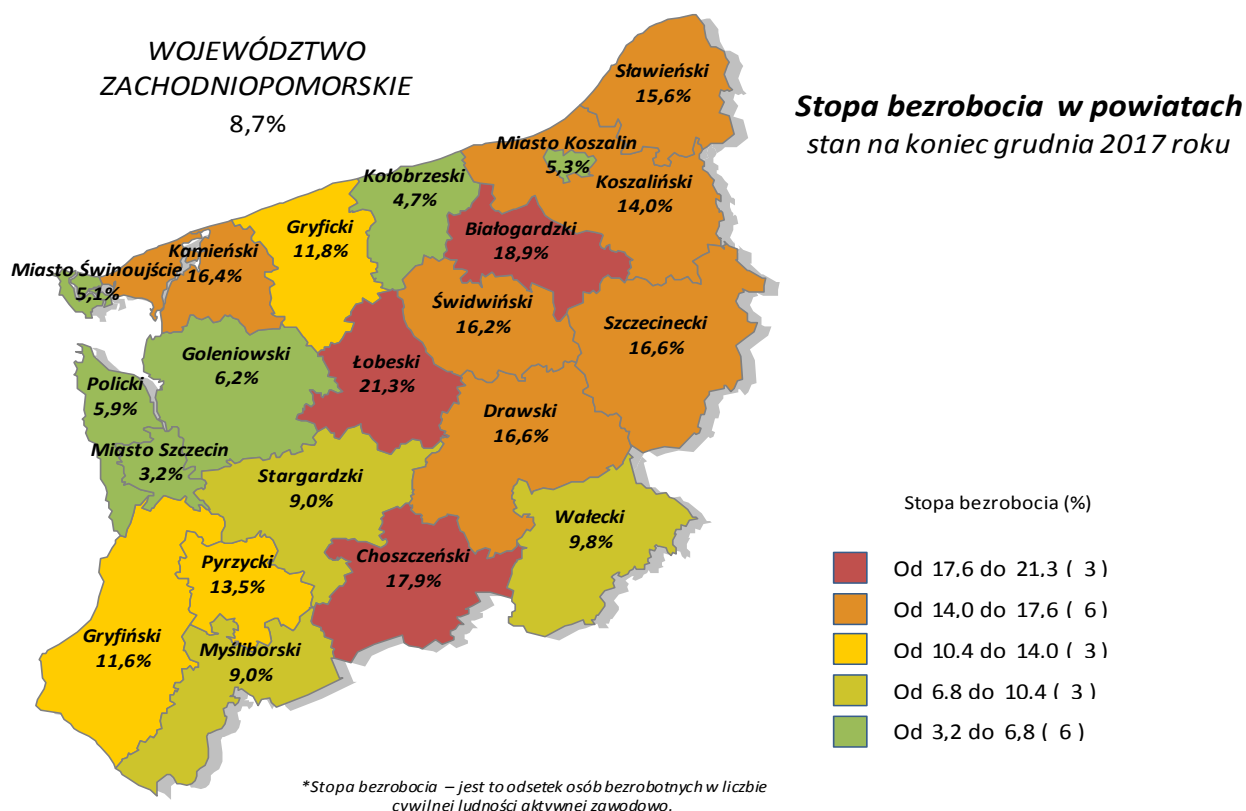
Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych MRPIPS

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, iż w 2017 roku w stosunku do roku poprzedniego liczba osób bezrobotnych znacząco zmniejszyła się (tj. o 19,0% w skali kraju). Największy spadek odnotowano w województwach: wielkopolskim (o 24,2%), lubuskim (o 24,1%) i pomorskim (o 22,5%). Z kolei najmniejszy spadek liczby osób bezrobotnych wystąpił w województwach: lubelskim (o 15,1%), podkarpackim (o 15,4%) i kujawsko – pomorskim (o 17,3%).

1.2 Zmiany poziomu bezrobocia

W końcu grudnia 2017 r. stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim wyniosła 8,7%. Stopę bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego – stan na koniec 2017 r.

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z GUS

Jak wynika z powyższego wykresu, na koniec grudnia 2017 roku najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: łobeskim (21,3%), białogardzkim

(18,9%) i choszczeńskim (17,9%). Natomiast najniższa stopa bezrobocia wystąpiła w Szczecinie (3,2%), powiecie kołobrzeskim (4,7%) i Świnoujściu (5,1%).

Zaprezentowane dane wskazują na duże dysproporcje pomiędzy poziomami bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Najkorzystniejsza sytuacja na rynku pracy występuje w głównych ośrodkach miejskich województwa. Również niskim poziomem bezrobocia charakteryzują się obszary powszechnie uznane za atrakcyjne miejsca wypoczynku – miasto Świnoujście oraz powiat kołobrzeski. Miejsca te charakteryzują się zjawiskiem tzw. sezonowości – w okresach letnich wiele osób znajduje zatrudnienie przy obsłudze ruchu turystycznego, natomiast w miesiącach jesienno – zimowych poziom bezrobocia wzrasta.

Stopę bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego na koniec 2016 r. i 2017 r. przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec 2016 r. i 2017 r.

Powiat	Stopa bezrobocia na koniec 2016 r. (%)	Stopa bezrobocia na koniec 2017 r. (%)	Zmiana (pkt proc.)
Białogardzki	22,3	18,9	-3,4
Choszczeński	20,9	17,9	-3,0
Drawski	17,7	16,6	-1,1
Goleniowski	8,0	6,2	-1,8
Gryficki	16,3	11,8	-4,5
Gryfiński	14,4	11,6	-2,8
Kamieński	18,9	16,4	-2,5
Kołobrzeski	7,6	4,7	-2,9
M. Koszalin	6,8	5,3	-1,5
Koszaliński	16,9	14,0	-2,9
Łobeski	23,7	21,3	-2,4
Myśliborski	10,9	9,0	-1,9
Policki	7,7	5,9	-1,8
Pyrzycki	17,1	13,5	-3,6
Sławieński	18,0	15,6	-2,4
Stargardzki	11,1	9,0	-2,1
Szczecinecki	20,1	16,6	-3,5
Świdwiński	17,8	16,2	-1,6

M. Świnoujście	5,7	5,1	-0,6
Wałecki	12,5	9,8	-2,7
M. Szczecin	4,7	3,2	-1,5
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	10,9	8,7	-2,2

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Jak wskazują zaprezentowane dane, na koniec 2017 roku stopa bezrobocia w woj. zachodniopomorskim wyniosła 8,7% i była niższa o 2,2 p.p. w porównaniu z rokiem wcześniejszym. W analizowanym okresie spadek stopy bezrobocia odnotowano we wszystkich powiatach regionu. Największy spadek stopy bezrobocia wystąpił w powiatach: gryfickim (o 4,5 p.p.), pyrzyckim (o 3,6 p.p.) i szczecineckim (o 3,5 p.p.). Z kolei najmniejszy spadek stopy bezrobocia odnotowano w Świnoujściu (o 0,6 p.p.), i w powiecie drawskim (o 1,1 p.p.).

Analogicznie zmiany wystąpiły w liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego. W 2017 roku w odniesieniu do roku poprzedniego największy spadek liczby osób bezrobotnych odnotowano w: powiecie kołobrzeskim (o 39,3%), Szczecinie (o 31,6%) i powiecie gryfickim (o 30,0%). Natomiast najmniejszy spadek liczby osób bezrobotnych wystąpił w powiecie drawskim (o 5,2%), Świnoujściu (o 8,8%) i w powiecie świdwińskim (o 9,1%).

Liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego w latach 2016 – 2017 przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego

POWIAT	Liczba bezrobotnych (stan na 31 grudnia 2016)	Liczba bezrobotnych (stan na 31 grudnia 2017)	Zmiana (procentowy wzrost / spadek liczby osób bezrobotnych)
Białogardzki	3 483	2 886	-17,1
Choszczeński	2 924	2 455	-16,0
Drawski	3 501	3 319	-5,2
Goleniowski	2 531	1 951	-22,9
Gryficki	3 053	2 137	-30,0
Gryfiński	3 440	2 724	-20,8
Kamieński	3 010	2 573	-14,5
Kołobrzeski	2 212	1 342	-39,3

Miasto Koszalin	3 394	2 682	-21,0
Koszaliński	3 321	2 709	-18,4
Łobeski	2 576	2 297	-10,8
Myśliborski	2 269	1 890	-16,7
Policki	2 113	1 622	-23,2
Pyrzycki	2 011	1 548	-23,0
Sławieński	3 277	2 820	-13,9
Stargardzki	4 038	3 267	-19,1
Szczecinecki	5 183	4 198	-19,0
Świdwiński	2 581	2 346	-9,1
Miasto Świnoujście	783	714	-8,8
Wałecki	2 042	1 580	-22,6
Miasto Szczecin	8 100	5 539	-31,6
Zachodniopomorskie	65 842	52 599	-20,1

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

1.3 Struktura bezrobocia

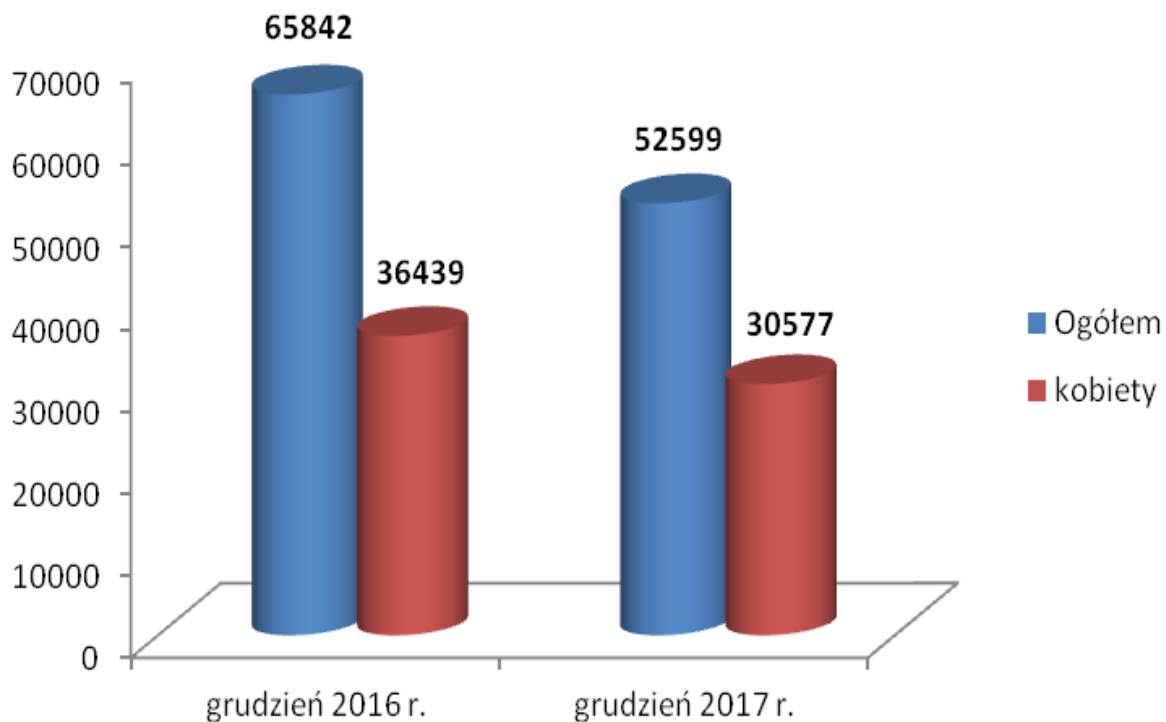
Poszerzony obraz zjawiska bezrobocia w województwie zachodniopomorskim uzyskać można poprzez analizę struktury zarejestrowanych osób bezrobotnych. W niniejszym podrozdziale dokonano podziału zarejestrowanych osób bezrobotnych według pięciu charakterystycznych cech: płci, wieku, wykształcenia, stażu pracy oraz czasu pozostawania bez pracy.

Na koniec 2017 roku liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim wyniosła 52 599, natomiast rok wcześniej – 65 842. Zatem w 2017 roku w porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek liczby bezrobotnych o 13 243 osoby (tj. o 20,1%).

Udział kobiet w ogóle zarejestrowanych osób bezrobotnych wyniósł odpowiednio: na koniec 2016 r. – 55,3% (36 439 kobiet), na koniec 2017 r. – 58,1% (30 577 kobiet). Zatem w analizowanym okresie zwiększył się udział kobiet wśród osób bezrobotnych (o 2,8 p.p.), przy jednoczesnym spadku ich liczby (o 5 862 kobiety).

Liczbę zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym kobiet, w latach 2016 – 2017, przedstawia poniższy wykres.

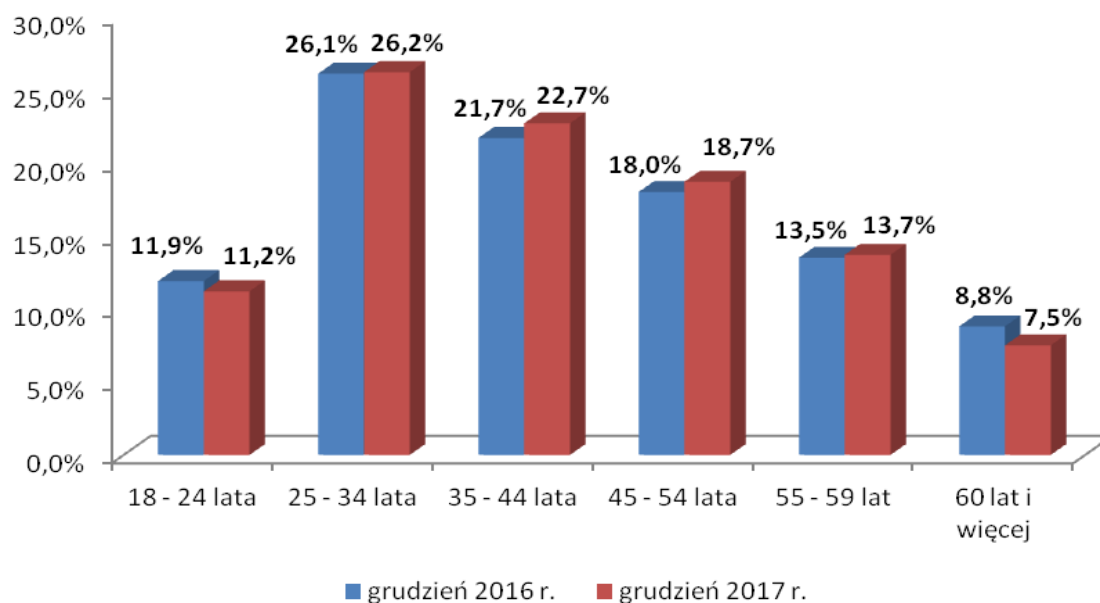
Wykres 2. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2016 – 2017

Źródło: WUP Szczecin

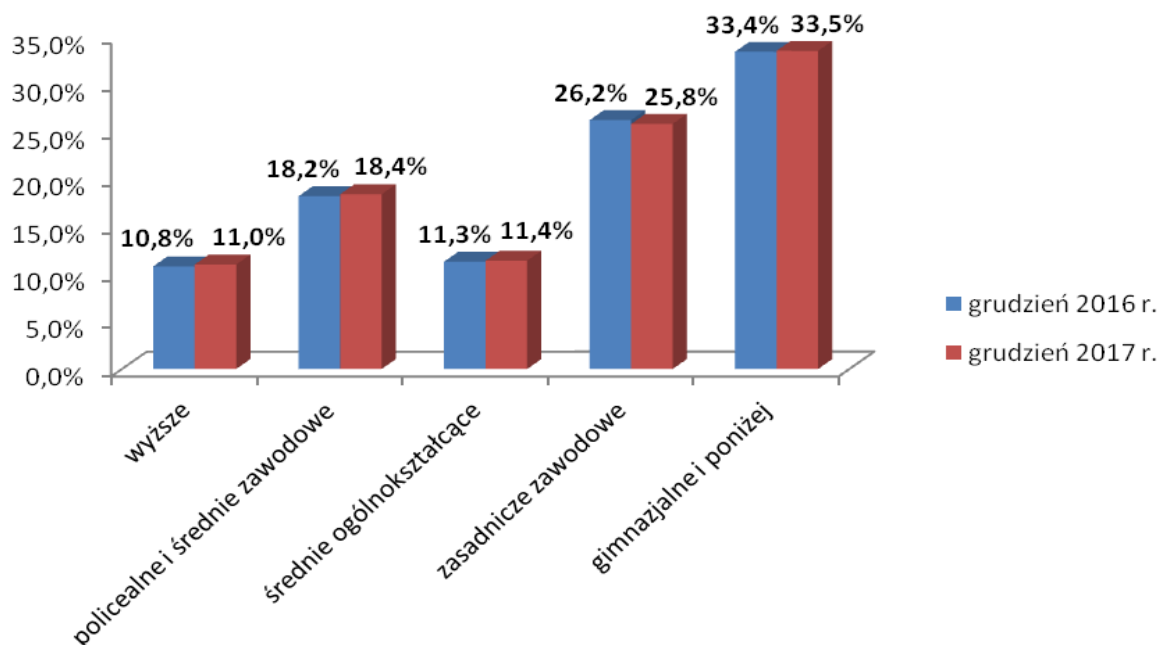
Kolejne wykresy prezentują strukturę osób bezrobotnych według określonych cech w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017.

Wykres 3. Struktura bezrobotnych wg wieku w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017

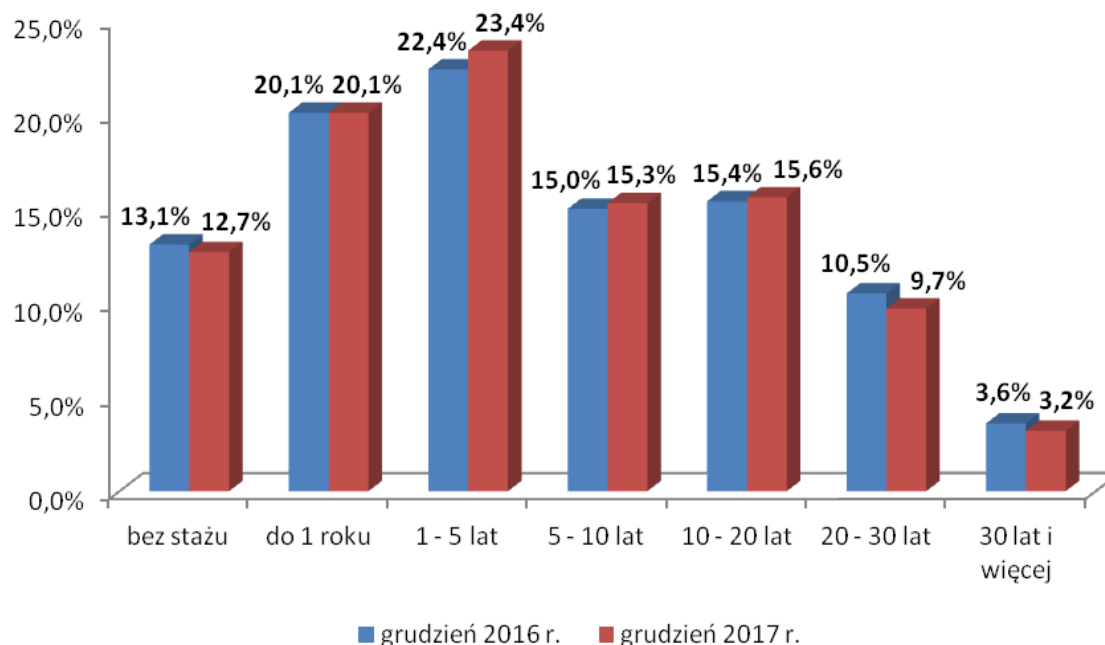
Źródło: WUP Szczecin

Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017

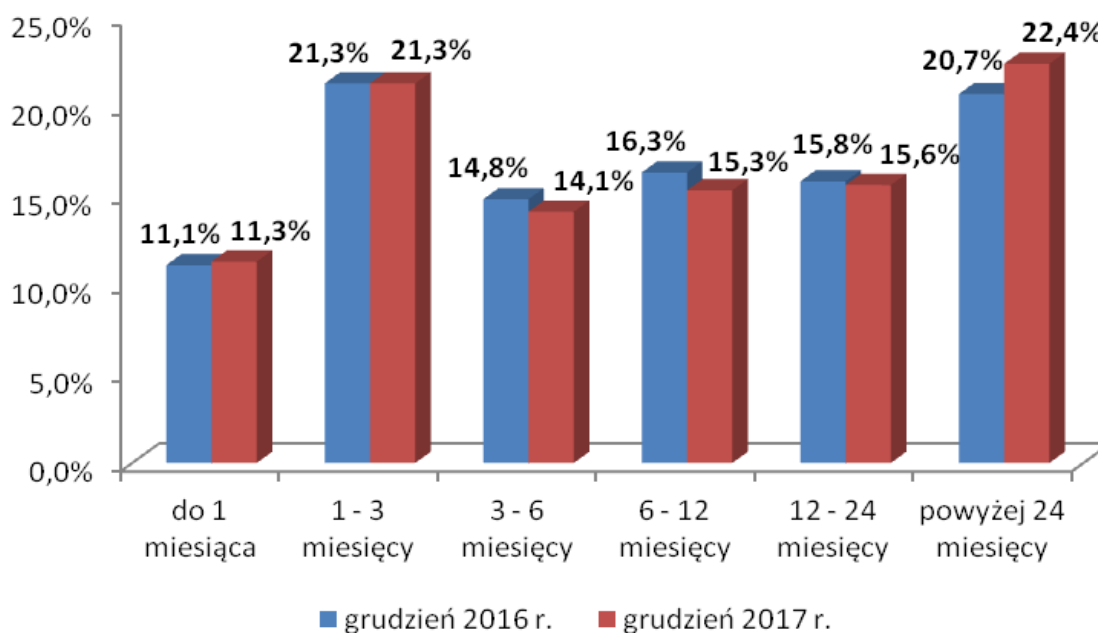
Źródło: WUP Szczecin

Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017

Źródło: WUP Szczecin

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017

Źródło: WUP Szczecin

W strukturze bezrobotnych wg wieku najliczniejszą grupę osób stanowiły osoby w wieku od 25 do 34 lat oraz osoby w wieku od 35 do 44 lat. W dalszej kolejności znajdowały się osoby w wieku od 45 do 54 lat, od 55 do 59 lat oraz od 18 do 24 lat. Najmniej liczną grupą bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej.

Osoby posiadające wykształcenie co najwyżej gimnazjalne stanowiły najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych w dwóch analizowanych latach, przy czym ich udział nieznacznie zwiększył się. Drugą co do wielkości grupę bezrobotnych stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe. W dalszej kolejności bezrobotnymi były osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące to kolejna grupa bezrobotnych pod względem liczebności. Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wyższym wykształceniem. W strukturze bezrobotnych wg wykształcenia łatwo dostrzec powtarzającą się tendencję, że im wyższy poziom wykształcenia posiada dana grupa osób, tym jej udział w ogóle bezrobotnych maleje.

W omawianym okresie największymi grupami zarejestrowanych osób bezrobotnych były osoby legitymujące się stażem pracy wynoszącym od 1 do 5 lat oraz bezrobotni ze stażem pracy do 1 roku. Kolejnymi grupami bezrobotnych były: osoby posiadające staż pracy od 10 do 20 lat, osoby legitymujące się stażem pracy od 5 do 10 lat oraz osoby nie posiadające stażu pracy. Najmniej licznymi grupami osób bezrobotnych były osoby ze stażem pracy od 20 do 30 lat oraz osoby posiadające co najmniej 30 – letni staż pracy.

W strukturze bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy, a także osoby pozostające bez pracy w okresie od 1 do 3 miesięcy. Kolejne trzy grupy bezrobotnych w tej kategorii pod kątem wielkości uch udziału w ogóle bezrobotnych to: osoby pozostające bez zatrudnienia od 12 do 24 miesięcy, osoby pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy oraz bezrobotni pozostający bez zatrudnienia od 3 do 6 miesięcy. Najmniej liczną grupę bezrobotnych stanowiły osoby pozostające bez pracy do jednego miesiąca.

1.4 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

W 2017 roku w woj. zachodniopomorskim liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, pozostających w dyspozycji Powiatowych Urzędów Pracy, wynosiła 81 850 i była wyższa o 6,3% niż w roku 2016. Zwiększenie liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej odnotowano w 10 powiatach regionu, w pozostałych powiatach wystąpił spadek liczby wolnych miejsc pracy.

Liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 - 2017

Powiat	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2016 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2017 r.	Zmiana (%)
Białogardzki	2 255	2 462	9,2
Choszczeński	2 556	2 138	-16,4
Drawski	2 855	2 469	-13,5
Goleniowski	3 327	6 534	96,4
Gryficki	3 369	3 437	2,0
Gryfiński	2 841	2 589	-8,9
Kamieński	1 790	1 747	-2,4
Kołobrzeski	3 953	4 399	11,3
Miasto Koszalin	6 454	6 812	5,5
Koszaliński	2 534	2 073	-18,2
Łobeski	1 299	1 369	5,4
Myśliborski	3 313	4 040	21,9
Policki	1 935	2 732	41,2
Pyrzycki	1 527	1 896	24,2
Sławieński	2 908	2 831	-2,6
Stargardzki	4 679	5 193	11,0
Szczecinecki	3 356	3 306	-1,5
Świdwiński	2 386	2 350	-1,5
Miasto Świnoujście	2 071	2 021	-2,4
Wałecki	2 389	2 346	-1,8
Miasto Szczecin	19 186	19 106	-0,4
Zachodniopomorskie	76 983	81 850	6,3

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

Jak wskazują zaprezentowane dane, największy wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2017 roku w porównaniu do roku

poprzedniego odnotowano w powiatach: goleniowskim (o 96,4%), polickim (o 41,2%) i pyrzyckim (o 24,2%).

Spadek liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wystąpił w 11 powiatach, a największy w powiecie koszalińskim (o 18,2%), powiecie choszczeńskim (o 16,4%) oraz w powiecie drawskim (o 13,5%).

1.5 Rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych

Powiatowe Urzędy Pracy województwa zachodniopomorskiego zarejestrowały w 2017 roku jako bezrobotnych łącznie 105 651 osób, natomiast w 2016 roku – 123 439 osób. Zatem w 2017 roku w odniesieniu do roku poprzedniego zarejestrowano o 14,4% osób bezrobotnych mniej (tj. o 17 788 osób).

W 2017 roku z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 119 018 osób, w tym z przyczyn podjęcia pracy 58 087 osób. Natomiast w 2016 roku wyrejestrowanych zostało 136 990 osób, z czego 66 115 osób z przyczyn znalezienia zatrudnienia. Zatem w 2017 roku wyrejestrowano z ewidencji bezrobotnych o 17 972 osoby mniej niż w roku poprzednim.

Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017 prezentuje tabela 6.

Tabela 6. Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 - 2017

POWIAT	REJESTRACJE		WYREJESTROWANIA			
	2016	2017	2016		2017	
			Ogółem	W tym podjęcia pracy	Ogółem	W tym podjęcia pracy
Białogardzki	5 223	4 254	5 827	2 844	4 851	2 715
Choszczeński	5 180	4 416	5 606	2 850	4 885	2 424
Drawski	5 155	4 882	6 043	3 077	5 064	2 757
Goleniowski	5 784	5 021	6 015	3 217	5 601	3 023
Gryficki	6 312	5 434	7 432	3 933	6 350	3 311
Gryfiński	4 875	3 992	5 156	2 587	4 708	2 304
Kamieński	3 990	3 464	4 084	2 093	3 901	2 029
Kołobrzeski	4 901	4 069	5 179	2 460	4 939	2 346

Miasto Koszalin	6 677	5 686	7 449	3 680	6 398	3 211
Koszaliński	5 907	4 899	6 794	3 288	5 511	2 736
Łobeski	3 846	3 547	3 915	2 033	3 826	1 932
Myśliborski	4 158	3 553	4 417	2 173	4 056	1 827
Policki	3 777	3 141	4 092	1 910	3 632	1 769
Pyrzycki	3 453	3 111	3 895	1 913	3 574	1 871
Sławieński	5 545	4 791	5 951	3 404	5 248	2 861
Stargardzki	7 393	5 830	8 551	3 554	6 601	2 928
Szczecinecki	7 599	6 613	8 178	4 638	7 598	4 349
Świdwiński	4 842	4 674	5 486	2 625	4 909	2 665
Miasto Świnoujście	1 964	1 731	2 148	1 144	1 800	960
Wałecki	4 339	3 626	4 726	2 595	4 088	1 961
Miasto Szczecin	22 519	18 917	26 046	10 097	21 478	8 108
Zachodniopomorskie	123 439	105 651	136 990	66 115	119 018	58 087

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, we wszystkich powiatach województwa wystąpił spadek liczby rejestracji osób bezrobotnych w 2017 roku w odniesieniu do roku 2016. Największy spadek liczby dokonanych rejestracji wystąpił w powiatach: stargardzkim (o 21,1%), białogardzkim (o 18,6%) i gryfińskim (o 18,1%). Najmniejszy spadek liczby dokonanych rejestracji odnotowano w powiatach: świdwińskim (o 3,5%), drawskim (o 5,3%) i łobeskim (o 7,8%). Łącznie w województwie zachodniopomorskim w analizowanym okresie zarejestrowano o 14,4% osób bezrobotnych mniej.

W analizowanym okresie we wszystkich powiatach województwa nastąpił spadek liczby dokonanych wyrejestrowań, a największy odnotowano w powiecie stargardzkim (o 22,8%), powiecie koszalińskim (o 18,9%) i w Szczecinie (o 17,5%). Najmniejszy spadek liczby dokonanych wyrejestrowań wystąpił w powiatach: łobeskim (o 2,3%), kamieńskim (o 4,5%) i kołobrzeskim (o 4,6%). Łącznie w województwie liczba dokonanych wyrejestrowań spadła w analizowanym okresie o 13,1%.

1.6 Bezrobocie osób niepełnosprawnych

Na koniec 2017 roku w rejestrach urzędów pracy w województwie zachodniopomorskim znajdowało się 2 825 osób niepełnosprawnych, stanowiących 5,4% wszystkich bezrobotnych (na koniec 2016 roku bezrobotni niepełnosprawni stanowili 5,2% ogółu bezrobotnych). W porównaniu z końcem 2016 roku liczba bezrobotnych niepełnosprawnych zmniejszyła się o 16,7%.

Liczbę osób niepełnosprawnych bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r.

POWIAT	Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych na koniec 2016 r.	Liczba niepełnosprawnych bezrobotnych na koniec 2017 r.	Zmiana (%)
Białogardzki	194	159	-18,0
Choszczeński	88	79	-10,2
Drawski	106	122	15,1
Goleniowski	113	91	-19,5
Gryficki	133	97	-27,1
Gryfiński	179	159	-11,2
Kamieński	79	76	-3,8
Kołobrzeski	107	98	-8,4
Miasto Koszalin	297	226	-23,9
Koszaliński	173	139	-19,7
Łobeski	54	45	-16,7
Myśliborski	174	149	-14,4
Policki	97	67	-30,9
Pyrzycki	60	49	-18,3
Sławieński	211	168	-20,4
Stargardzki	257	199	-22,6
Szczecinecki	358	312	-12,8
Świdwiński	90	90	0,0
Miasto Świnoujście	23	14	-39,1

Wałecki	111	79	-28,8
Miasto Szczecin	488	407	-16,6
Zachodniopomorskie	3 392	2 825	-16,7

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPIPS – 01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, najwięcej bezrobotnych osób niepełnosprawnych na koniec 2017 roku zamieszkiwało Szczecin (407 osób), powiat szczecinecki (312 osób) oraz Koszalin (226 osób). Najmniej bezrobotnych osób niepełnosprawnych figurowało w rejestrach urzędów pracy na koniec 2017 roku w Świnoujściu (14 osób), powiecie łobeskim (45 osób) oraz w powiecie pyrzyckim (49 osób).

1.7 Długotrwale bezrobotni

Na koniec 2017 roku w województwie zachodniopomorskim zarejestrowane były 28 774 osoby długotrwale bezrobotne, które stanowiły 54,7% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W grudniu 2016 roku w rejestrach urzędów pracy figurowało 35 487 osób długotrwale bezrobotnych (53,9% ogółu). W porównaniu z końcem 2016 roku liczba osób długotrwale bezrobotnych zmniejszyła się o 6 713 osób, tj. o 18,9%.

Liczbę osób długotrwale bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r.

POWIAT	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2016 r.	Liczba osób długotrwale bezrobotnych na koniec 2017 r.	Zmiana (%)
Białogardzki	2 028	1 785	-12,0
Choszczeński	1 715	1 468	-14,4
Drawski	1 988	1 967	-1,1
Goleniowski	1 155	932	-19,3
Gryficki	1 493	938	-37,2
Gryfiński	2 035	1 733	-14,8
Kamieński	1 602	1 453	-9,3
Kołobrzeski	925	541	-41,5

Miasto Koszalin	1 876	1 481	-21,1
Koszaliński	1 847	1 538	-16,7
Łobeski	1 556	1 426	-8,4
Myśliborski	1 214	1 046	-13,8
Policki	1 089	875	-19,7
Pyrzycki	1 238	963	-22,2
Sławieński	1 747	1 477	-15,5
Stargardzki	2 120	1 661	-21,7
Szczecinecki	2 990	2 534	-15,3
Świdwiński	1 297	1 244	-4,1
Miasto Świnoujście	347	274	-21,0
Wałecki	1 091	842	-22,8
Miasto Szczecin	4 134	2 596	-37,2
Zachodniopomorskie	35 487	28 774	-18,9

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, liczba osób długotrwale bezrobotnych zmalała w 2017 roku w odniesieniu do roku poprzedniego we wszystkich powiatach województwa, a najbardziej w powiecie kołobrzeskim (o 41,5%), powiecie gryfickim (o 37,2%) oraz w Szczecinie (o 37,2%). Najmniejszy spadek liczby osób długotrwale bezrobotnych odnotowano w powiatach: drawskim (o 1,1%), świdwińskim (o 4,1%) i łobeskim (o 8,4%).

1.8 Bezrobotni z prawem do zasiłku

Na koniec 2017 roku w województwie zachodniopomorskim 8 644 osoby pobierały zasiłek dla bezrobotnych i stanowiły one 16,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. W grudniu 2016 roku zasiłek pobierało 11 001 osób (16,7% ogółu bezrobotnych). Zatem w porównaniu z końcem 2016 roku liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek zmniejszyła się o 2 357 osób.

Liczbę osób bezrobotnych pobierających zasiłek w woj. zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r. przedstawia tabela 9.

Tabela 9. Liczba osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r.

POWIAT	Liczba bezrobotnych pobierających zasiłek na koniec 2016 r.	Liczba bezrobotnych pobierających zasiłek na koniec 2017 r.	Zmiana (%)
Białogardzki	704	474	-32,7
Choszczeński	440	361	-18,0
Drawski	708	619	-12,6
Goleniowski	334	252	-24,6
Gryficki	664	543	-18,2
Gryfiński	486	326	-32,9
Kamieński	582	490	-15,8
Kołobrzeski	432	267	-38,2
Miasto Koszalin	498	393	-21,1
Koszaliński	713	568	-20,3
Łobeski	324	284	-12,3
Myśliborski	258	205	-20,5
Policki	216	180	-16,7
Pyrzycki	306	224	-26,8
Sławieński	688	579	-15,8
Stargardzki	742	461	-37,9
Szczecinecki	975	807	-17,2
Świdwiński	600	513	-14,5
Miasto Świnoujście	101	93	-7,9
Wałecki	243	176	-27,6
Miasto Szczecin	987	829	-16,0
Zachodniopomorskie	11 001	8 644	-21,4

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie sprawozdania MRPiPS – 01

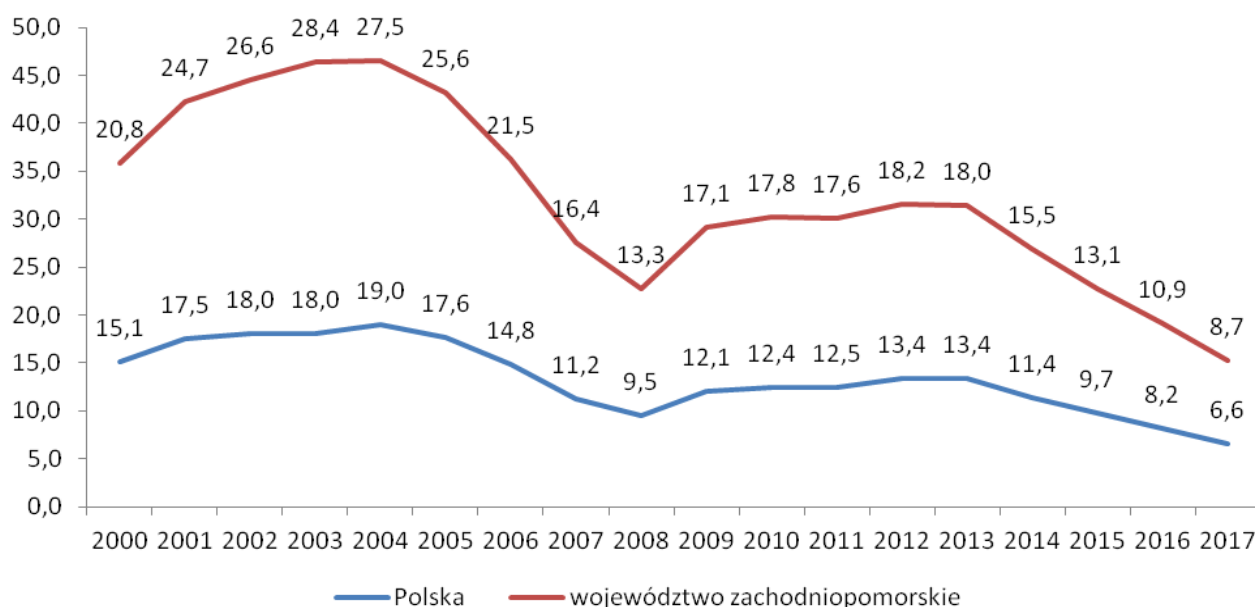
Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, w analizowanym okresie we wszystkich powiatach liczba osób bezrobotnych pobierających zasiłek zmalała. Największy spadek liczby osób pobierających zasiłek wystąpił w powiatach: kołobrzeskim (o 38,2%), stargardzkim (o 37,9%) oraz gryfińskim (o 32,9%). Natomiast najmniejszy spadek liczby osób bezrobotnych pobierających zasiłek odnotowano w Świnoujściu (o 7,9%), a następnie w powiatach: łobeskim (o 12,3%) i drawskim (o 12,6%).

1.9 Podsumowanie sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy

Rynek pracy w województwie zachodniopomorskim posiada szereg cech charakterystycznych, które można potraktować jako istotne przy planowaniu strategii samorządu województwa zachodniopomorskiego w obszarze polityki rynku pracy. W polityce samorządu województwa, jako wyróżnione części rynku pracy traktuje się: osoby oddalone od rynku pracy lub zagrożone oddaleniem, pracodawców oraz otoczenie mające wpływ na poziom kapitału ludzkiego (zwłaszcza w zakresie edukacji zawodowej). W celu określenia zbioru wytycznych strategicznych i związanego z nimi repertuaru działań, ważnym jest ustalenie sytuacji wyjściowej dla polityki rynku pracy.

W ostatnich latach sytuacja na rynku pracy poprawiała się, notowano wzrost liczby zgłaszanych przez pracodawców ofert pracy, a liczba bezrobotnych w rejestrach urzędów pracy i stopa bezrobocia stale zmniejszały się. Dane dotyczące bezrobocia rejestrowanego wskazują, że liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia są obecnie na rekordowo niskim poziomie, tym samym sytuacja na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego jest najkorzystniejsza od momentu jego powstania w 1999 roku. Stopę bezrobocia w Polsce i w województwie zachodniopomorskim w latach 2000 – 2017 prezentuje poniższy wykres.

Wykres 7. Stopa bezrobocia (%) w Polsce i w woj. zachodniopomorskim w latach 2000 – 2017

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Na koniec 2017 roku w Powiatowych Urzędach Pracy na obszarze województwa zachodniopomorskiego zarejestrowanych było 52 599 osób bezrobotnych, tj. o 13 243 osoby (20,1%) mniej niż rok wcześniej. Zgodnie z danymi GUS, stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim wyniosła 8,7% wobec 10,9% rok wcześniej. W Polsce bezrobocie wyniosło 6,6%, a na poziomie wojewódzkim wahało się od 3,7% w Wielkopolsce do 11,7% w województwie warmińsko – mazurskim. Mimo poprawy na rynku pracy województwo zachodniopomorskie w dalszym ciągu kwalifikowane jest do regionów z wysokim poziomem bezrobocia i plasuje się wysoko w zestawieniu województw. Warto jednak zaznaczyć, że w ostatnich latach systematycznie maleje różnica pomiędzy stopą bezrobocia w Polsce a w województwie zachodniopomorskim, od 5,4 pkt. proc. w 2010 roku do 2,1 pkt. proc. w 2017 roku.

Cechą charakterystyczną zachodniopomorskiego rynku pracy jest jego sezonowość, wiążąca się ze wzrostem bezrobocia w chłodniejszych porach roku i jego spadkiem w okresach wiosenno – letnich. Z uwagi na geograficzne położenie regionu, sektor turystyczny odgrywa tutaj znaczącą rolę, jak również działalność związana między innymi z rolnictwem, budownictwem.

Bezrobocie w województwie zachodniopomorskim jest także w dużym stopniu zróżnicowane terytorialnie. Spośród powiatów w regionie najwyższą stopę bezrobocia na koniec 2017 roku odnotowano w powiecie łobeskim – 21,3%, zaś najniższą w Szczecinie – 3,2%. Warto nadmienić, że we wszystkich powiatach regionu w 2017 roku odnotowano spadek stopy bezrobocia w odniesieniu do 2016 roku. Najkorzystniejsza sytuacja w regionie występuje w głównych ośrodkach miejskich województwa (Szczecin, Koszalin), a także w powiatach znajdujących się w sąsiedztwie Szczecina, tj. policki, goleniowski i stargardzki. Niższe bezrobocie obserwowane jest także w powiecie kołobrzeskim oraz w Świnoujściu, na których to obszarach znaczący wpływ na rynek pracy odgrywa turystyka. Relatywnie lepsza sytuacja na rynku pracy notowana jest również w powiatach graniczących z województwem lubuskim i wielkopolskim tj. powiat myśliborski i wałecki.

W strukturze bezrobotnych z Pomorza Zachodniego według płci większość stanowią kobiety (58,1% ogółu zarejestrowanych na koniec 2017 roku). W stosunku do danych sprzed roku liczba bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 16,1%. Większą dynamikę spadku bezrobocia notowano wśród mężczyzn, których liczba w rejestrach w skali roku zmniejszyła się o 25,1%. Pomimo spadku liczby bezrobotnych kobiet w ostatnich latach zauważalny jest wzrost ich udziału w ogóle bezrobotnych. W 2017 roku w odniesieniu do roku poprzedniego odsetek bezrobotnych kobiet zwiększył się o 2,8 pkt. proc.

Ponad połowę wszystkich bezrobotnych w regionie stanowią osoby długotrwale bezrobotne, których udział na koniec 2017 roku wyniósł 54,7% (w 2016 r. – 53,9%). W strukturze długotrwale bezrobotnych według płci przeważają kobiety. Długotrwale bezrobocie nierzadko wiąże się z trudniejszym wejściem lub powrotem na rynek pracy. Liczną grupę bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim tworzą także osoby powyżej 50. roku życia. Osoby te stanowią ponad 30% wszystkich bezrobotnych w regionie. Mimo spadku liczby bezrobotnych wśród osób powyżej 50. roku życia w skali roku, niezmiennym pozostaje wysoki udział tej grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ogóle bezrobotnych. Większość bezrobotnych po 50. roku życia stanowią mężczyźni.

Liczną grupę wymagającą dodatkowego wsparcia na regionalnym rynku pracy stanowią osoby młode. Według rejestrów na koniec 2017 roku grupa osób bezrobotnych do 30. roku życia stanowiła 23,6% wszystkich zarejestrowanych w województwie. Blisko połowę grupy stanowiły osoby, które nie ukończyły 25. roku życia. Odsetek tych bezrobotnych pozostaje w ostatnich latach na zbliżonym poziomie. Wśród bezrobotnych do 30. roku życia przeważają kobiety. Młodzi bezrobotni charakteryzują się lepszym poziomem wykształcenia, ok. 13% z nich posiada wykształcenie wyższe, a ok. 40% średnie. Z badania BAEL wynika, że w I kwartale 2017 roku współczynnik aktywności zawodowej osób do 25. roku życia w regionie wyniósł 32,5%, a w grupie 25 – 34 lata 80,6%. W analogicznym okresie 2016 roku było to odpowiednio: 30,6% i 81,5%.

Niezwykle istotna dla zachodniopomorskiego rynku pracy jest aktualnie panująca sytuacja demograficzna. Liczba ludności w województwie maleje z roku na rok. W latach 2010 – 2016 w województwie zachodniopomorskim odsetek osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się o 3,5 pkt. proc. (z 65,8% w 2010 r. do 62,3% w 2016 r.). Zmniejszył się również udział ludności w wieku przedprodukcyjnym (z 18,5% w 2010 r. do 17,3% w 2016 r.), natomiast wzrósł odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (z 15,7% w 2010 r. do 20,4% w 2016 r.). Obserwowana negatywna tendencja wynika między innymi z naturalnych procesów demograficznych i pogłębiającego się zjawiska starzenia się społeczeństwa, któremu od kilku lat podlega populacja mieszkańców województwa zachodniopomorskiego. Niepokojące są także dane dotyczące wieku mobilnego ludności. W konsekwencji, zmniejsza się liczba osób zdolnych do zmiany stanowiska, miejsca pracy oraz ewentualnego przekwalifikowania się. Obserwowane zmiany w strukturze demograficznej ludności i brak „rąk do pracy” wymuszają skuteczniejszą aktywizację ludności w starszym wieku oraz mobilizację osób klasyfikowanych jako bierne zawodowo do funkcjonowania na rynku pracy. Niekorzystne tendencje widoczne są również w prognozach demograficznych do roku 2035. Obniżeniu ulegnie odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, wzrośnie natomiast udział osób w wieku poprodukcyjnym. Takie kształtowanie się struktury ludności będzie miało duże znaczenie dla zachodniopomorskiej gospodarki, w tym dla regionalnego rynku pracy.

2. Monitoring realizacji strategicznych obszarów działania zawartych w Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok

2.1 Działanie 1. Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy

W okresie sprawozdawczym osoby bezrobotne, w tym znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, miały możliwość korzystania z wielu form wsparcia oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim. Realizowane usługi pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej wspierane były wieloma instrumentami rynku pracy (popularne to: staże, szkolenia, prace interwencyjne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne), które pobudzały aktywność zawodową osób bezrobotnych, a także umożliwiły im nabycie określonych kwalifikacji zawodowych oraz zdobycie doświadczenia zawodowego. Zainteresowane osoby miały również możliwość zbadania własnych predyspozycji zawodowych dzięki oferowanym testom w ramach prowadzonego poradnictwa zawodowego.

W celu zwiększenia rezultatów podejmowanych przedsięwzięć oraz działań realizowane były kompleksowe projekty i programy skierowane do określonych grup bezrobotnych. Kompleksowe wsparcie polegało na objęciu określonej grupy odbiorców działaniami pobudzającymi aktywność zawodową poprzez wykorzystanie wybranych form pomocy.

Powiatowe Urzędy Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego realizowały w 2017 roku następujące projekty i programy:

1. Projekty realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020, oś priorytetowa VI, działanie 6.5. Projekty realizowane były w trybie pozakonkursowym. Uczestnikami projektów, zgodnie z przyjętymi kryteriami, były zarejestrowane osoby bezrobotne powyżej 29. roku życia, znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, dla których zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy określono pierwszy lub drugi profil pomocy.

2. Projekty realizowane w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020, oś priorytetowa I, działanie 1.1, poddziałanie 1.1.2, tryb pozakonkursowy. Uczestnikami projektów, zgodnie z ustalonymi kryteriami, były zarejestrowane osoby bezrobotne w wieku 18 – 29 lat, dla których został ustalony pierwszy lub drugi profil pomocy, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET).
3. Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych, finansowane ze środków Funduszu Pracy z rezerwy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

Szczegółowy wykaz kompleksowych przedsięwzięć (projektów, programów) realizowanych w 2017 roku przez Powiatowe Urzędy Pracy z terenu woj. zachodniopomorskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Kompleksowe przedsięwzięcia realizowane w 2017 roku przez Powiatowe Urzędy Pracy z terenu woj. zachodniopomorskiego

PUP	Rodzaj działania	Okres realizacji	Liczba uczestników	Wykorzystane narzędzia
Białogard	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	327	- Indywidualne Plany Działań - poradnictwo zawodowe / pośrednictwo pracy - staże - bony na zasiedlenie - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	159	- Indywidualne Plany Działań - poradnictwo zawodowe / pośrednictwo pracy - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia / doposażenia stanowiska pracy - szkolenia
	Programy z rezerwy Ministra dot. promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych	2017 rok	Brak danych	Brak danych

Choszczno	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 30.09.2018	144	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	207	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - szkolenia zawodowe
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych, a także realizowanych w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego Mieszkanie Plus	03.04.2017 – 31.12.2017	46	- roboty publiczne
	Program z rezerwy Ministra dot. aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi	01.06.2017 – 31.12.2017	34	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
Drawsko Pomorskie	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	211	- Indywidualne Plany Działań - pośrednictwo pracy - poradnictwo zawodowe - staże - prace interwencyjne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - bony na zasiedlenie
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	193	- Indywidualne Plany Działań - pośrednictwo pracy - poradnictwo zawodowe - staże - prace interwencyjne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - szkolenia zawodowe
	Program z rezerwy Ministra na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych ze wsi	01.05.2017 – 31.03.2018	16	- roboty publiczne

	Program z rezerwy Ministra na rzecz aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych	01.05.2017 – 31.03.2018	3	- staże
Goleniów	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	326	- staże - bony szkoleniowe - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - bony zasiedleniowe
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	174	- staże - zatrudnienie w ramach refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - prace interwencyjne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
Gryfice	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	175	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy - prace interwencyjne - szkolenia
	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 30.09.2018	245	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub wyposażenia stanowiska pracy - prace interwencyjne - szkolenia
	Program z rezerwy Ministra pn. „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych, a także realizowanych w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego Mieszkanie Plus”	2017 rok	Brak danych	- roboty publiczne - prace interwencyjne - szkolenia - refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Program z rezerwy Ministra pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych, będących dłużnikami alimentacyjnymi”	2017 rok	Brak danych	- roboty publiczne
	Program z rezerwy Ministra pn. „Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych zamieszkujących na wsi”	2017 rok	Brak danych	- roboty publiczne - refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

	Program z rezerwy Ministra pn. „Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych, którego realizacja wynika z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy”	2017 rok	Brak danych	- refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
Gryfino	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 30.09.2017	231	- poradnictwo zawodowe - Indywidualne Plany Działań - staże - szkolenia - bony szkoleniowe - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - pośrednictwo pracy - refundacje kosztów dojazdu na staż i szkolenia
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	251	- poradnictwo zawodowe - Indywidualne Plany Działań - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - pośrednictwo pracy - refundacje kosztów dojazdu na staż
	Program pn. „Kierunek Praca”, finansowany ze środków Funduszu Pracy	01.06.2017 – 31.12.2019	29	- prace interwencyjne - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
Kamień Pomorski	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 30.09.2018	Brak danych	- staże - prace interwencyjne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - bony na zasiedlenie - bony szkoleniowe - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	Brak danych	- pośrednictwo pracy / poradnictwo zawodowe - staże - prace interwencyjne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - szkolenia - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Kołobrzeg	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	157	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - prace interwencyjne - bony na zasiedlenie - szkolenia zawodowe - bony szkoleniowe
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	142	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - prace interwencyjne - szkolenia zawodowe
Koszalin	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	398	- pośrednictwo pracy - poradnictwo zawodowe - staże - prace interwencyjne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - bony na zasiedlenie
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	324	- poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - staże - prace interwencyjne - szkolenia - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Program na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi	01.05.2017 – 31.12.2018	60	- roboty publiczne - szkolenia - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Program na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30 – 50 lat	01.09.2017 – 31.12.2018	28	- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Łobez	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	210	- szkolenia - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	169	- staże - szkolenia - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych w regionach wysokiego bezrobocia oraz na terenach rewitalizowanych, a także realizowanych w ramach Narodowego Programu Mieszkaniowego Mieszkanie Plus	2017 rok	31	Brak danych
	Program z rezerwy Ministra dot. aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych	2017 rok	32	Brak danych
	Programy z rezerwy Ministra, których realizacja wynika z diagnozy bieżących potrzeb lokalnego rynku pracy	2017 rok	187	Brak danych
Myślibórz	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 30.09.2018	264	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - bony szkoleniowe - bony zasiedleniowe
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	200	- staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - szkolenia
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych będących dłużnikami alimentacyjnymi	01.04.2017 – 31.12.2017	5	- roboty publiczne
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	01.04.2017 – 31.12.2017	20	- roboty publiczne - szkolenia
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych pow. 50 r.ż.	01.04.2017 – 31.12.2017	10	- staże - zwrot kosztów dojazdu

	Program aktywizacji zawodowej dla osób długotrwale bezrobotnych	01.04.2017 – 31.12.2017	20	- staże - prace interwencyjne - zwrot kosztów dojazdu
Police	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	207	- staże zawodowe - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - szkolenia zawodowe - bony szkoleniowe - finansowanie egzaminów - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	113	- staże zawodowe - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi	2017 rok	12	- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Program dla osób bezrobotnych, którego realizacja wynikała z diagnozy bieżących potrzeb rynku pracy	2017 rok	42	- staże zawodowe - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - roboty publiczne
	Program Aktywizacja i Integracja (PAI)	2017 rok	20	- grupowe poradnictwo psychologiczne - warsztaty trenerskie - prace społecznie użyteczne
Pyrzyce	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	141	- Indywidualne Plany Działań - poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - staże - szkolenia - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	234	- Indywidualne Plany Działań - poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - szkolenia - bony na zasiedlenie

	Program z rezerwy Ministra pn. „Kierunek rynek pracy” – skierowany do dłużników alimentacyjnych	2017 rok	7	- roboty publiczne
	Program z rezerwy Ministra pn. „Od pomocy do zatrudnienia” – skierowany do osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	2017 rok	3	- roboty publiczne
	Program z rezerwy Ministra pn. „Osoby długotrwale bezrobotne”	2017 rok	7	- staże
	Program z rezerwy Ministra pn. „Osoby z obszarów wiejskich”	2017 rok	17	- staże - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Program z rezerwy Ministra pn. „Aktywizacja osób bezrobotnych z I i II profilem pomocy”	2017 rok	18	- staże - szkolenia - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
Sławno	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	199	- Indywidualne Plany Działań - staże - szkolenia - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - zwroty kosztów przejazdu i zakwaterowania
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	213	- pośrednictwo pracy - poradnictwo zawodowe - Indywidualne Plany Działań - staże - szkolenia zawodowe - szkolenia z zakresu przedsiębiorczości - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - zwroty kosztów przejazdu i zakwaterowania

Stargard	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	306	- Indywidualne Plany Działań - pośrednictwo pracy - poradnictwo zawodowe - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	178	- Indywidualne Plany Działań - poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - szkolenia zawodowe
Szczecin	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	500	- staże - szkolenia - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	636	- poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - szkolenia - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
Szczecinek	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	346	- poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - Indywidualne Plany Działań - staże - prace interwencyjne - dofinansowania wynagrodzeń dla bezrobotnych powyżej 50 roku życia - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 30.09.2018	351	- Indywidualne Plany Działań - poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - staże - szkolenia - bony na zasiedlenie
	Programy na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, finansowane ze środków rezerwy Ministra (4 programy)	2017 rok	Brak danych	Brak danych

Świdwin	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	179	- szkolenia - bony na zasiedlenie - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	154	- szkolenia - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych rodziców powracających na rynek pracy oraz bezrobotnych opiekunów osób niepełnosprawnych	01.04.2017 – 17.09.2019	37 (do końca 2017 r.)	- świadczenie aktywizacyjne - prace interwencyjne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, którzy sprawowali opiekę nad osobą zależną, w szczególności niepełnosprawną	01.04.2017 – 06.12.2017	10	- szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy - staże - roboty publiczne - zwroty kosztów dojazdu
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej	01.04.2017 – 31.12.2019	49 (do końca 2017 r.)	- prace interwencyjne - roboty publiczne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych powracających z pracy za granicą	01.04.2017 – 31.12.2019	12 (do końca 2017 r.)	- prace interwencyjne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
	Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia	01.06.2017 – 20.02.2019	24 (do końca 2017 r.)	- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia - prace interwencyjne - roboty publiczne
	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zamieszkujących na wsi	01.06.2017 – 31.12.2019	134 (do końca 2017 r.)	- bony na zasiedlenie - prace interwencyjne - roboty publiczne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy

	Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych długotrwale	01.06.2017 – 31.12.2019	30 (do końca 2017 r.)	- roboty publiczne - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
Świnoujście	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	65	- prace interwencyjne - staże - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - szkolenia zawodowe
	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2018	51	- prace interwencyjne - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - szkolenia zawodowe - bony na zasiedlenie
	Program specjalny Strefa Kobiet	01.01.2017 – 31.12.2017	10	- poradnictwo zawodowe - szkolenia - prace interwencyjne - roboty publiczne
Wałcz	Projekt PO WER, Oś priorytetowa I, Działanie 1.1, Poddziałanie 1.1.2, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 30.09.2018	177	- poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - bony na zasiedlenie
	Projekt RPO WZ, Oś priorytetowa VI, Działanie 6.5, Tryb pozakonkursowy	01.01.2017 – 31.12.2017	181	- poradnictwo zawodowe - pośrednictwo pracy - staże - dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy - szkolenia zawodowe

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z PUP

Działania Powiatowych Urzędów Pracy skierowane są głównie na pomoc osobom bezrobotnym oraz poszukującym pracy, jednak udzielają one również wsparcia pracodawcom i ich pracownikom w podnoszeniu własnych kwalifikacji i kompetencji zawodowych w ramach *Krajowego Funduszu Szkoleniowego*. Celem utworzenia Funduszu jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się

gospodarki. W 2017 roku ze wsparcia w ramach KFS skorzystało 250 pracodawców oraz 4 804 pracowników z terenu województwa zachodniopomorskiego.

W badanym okresie 35 371 osób skorzystało z oferowanych przez urzędy pracy usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, w ramach których m. in. udzielano informacji o możliwościach skorzystania ze szkoleń oraz innych form wsparcia. Oferowano wykonanie testów badających predyspozycje i preferencje zawodowe, organizowano zajęcia aktywizacyjne, a także prowadzono szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy. Dzięki skorzystaniu z usług poradnictwa indywidualnego, a także odbytym szkoleniom z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, zatrudnienie podjęło łącznie 4 561 osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Klienci, którzy skorzystali z usług poradnictwa zawodowego nabyli nie tylko praktyczne umiejętności poszukiwania pracy, ale również wykształcili w sobie aktywne postawy ułatwiające poruszanie się po rynku pracy i podejmowanie indywidualnych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

W okresie sprawozdawczym 2 497 osób bezrobotnych rozpoczęło szkolenia (w tym również w wyniku otrzymania bonu szkoleniowego). Szkolenia ukończyło 2 498 bezrobotnych. Dzięki tej formie wsparcia pracę podjęło 1 920 osób bezrobotnych. Ponadto, osoby które skorzystały z tej formy pomocy, nabyły określone kwalifikacje i umiejętności zawodowe, zwiększające ich szanse na znalezienie pracy.

W badanym roku 6 417 osób bezrobotnych rozpoczęło staż w wyniku otrzymanych skierowań (w tym również w formie bonu stażowego). Ta forma wsparcia była jedną z najczęściej oferowanych przez publiczne służby zatrudnienia, co świadczy o jej wysokiej skuteczności. Staż ukończyło 5 169 osób bezrobotnych. Dzięki skorzystaniu z tej formy pomocy, 4 537 osób bezrobotnych podjęło zatrudnienie. Wielkość planowana dot. liczby osób skierowanych do odbycia stażu wynosiła 7 087 osób, zatem stopień realizacji tego wskaźnika wyniósł 90,55%. Warto również podkreślić, iż dzięki uczestnictwu w programie stażu osoby bezrobotne nabyły cenne doświadczenie zawodowe.

W 2017 roku 2 451 osób bezrobotnych rozpoczęło wykonywanie prac interwencyjnych. Tą formę pomocy ukończyło 1 948 bezrobotnych. Dzięki tej formie wsparcia 1 854 osoby podjęły pracę. Wielkość planowana dot. liczby osób skierowanych do odbycia prac interwencyjnych wynosiła 1 705, zatem stopień

realizacji wyniósł 143,75%. Osoby, które skorzystały z tej formy pomocy, nabyły również doświadczenie zawodowe, którego posiadanie stanowi często warunek otrzymania pracy.

W badanym roku 3 080 osób bezrobotnych rozpoczęło wykonywanie robót publicznych. W 2017 roku roboty publiczne ukończyło 2 788 bezrobotnych. Dzięki tej formie wsparcia 2 487 osób podjęło pracę. Wielkość planowana dot. liczby osób bezrobotnych, które rozpoczęły roboty publiczne, wynosiła 2 452 osoby, zatem stopień realizacji tego wskaźnika wyniósł 125,61%.

W roku sprawozdawczym 2 015 osobom bezrobotnym przyznano dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

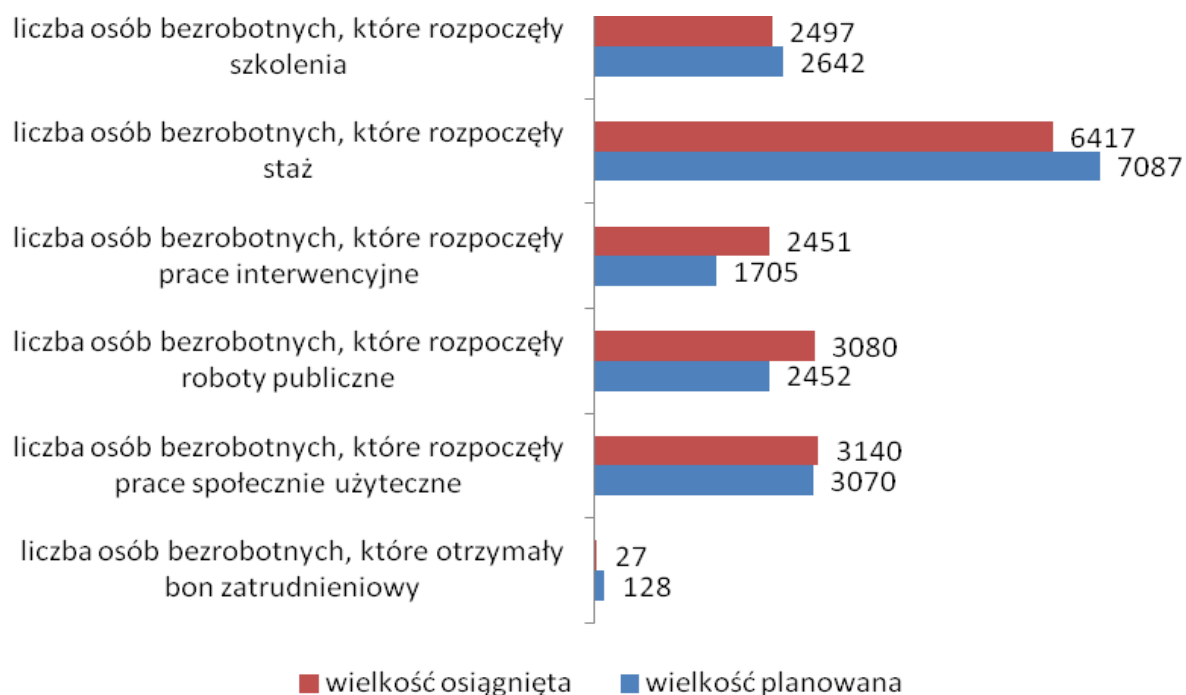
W badanym roku 3 140 osób bezrobotnych rozpoczęło prace społecznie użyteczne. Tą formę pomocy ukończyło 2 435 osób bezrobotnych. Dzięki tej formie wsparcia pracę podjęło 729 osób. Zakładana na 2017 rok liczba osób bezrobotnych, które rozpoczną prace społecznie użyteczne, wynosiła 3 070, zatem stopień realizacji tego wskaźnika wyniósł 102,28%. Ta forma wsparcia skutkowała podniesieniem u osób bezrobotnych motywacji i chęci do pracy.

W 2017 roku 27 osób bezrobotnych otrzymało jako formę pomocy bon zatrudnieniowy. Dzięki tej formie wsparcia pracę podjęło 24 bezrobotnych. Zakładana na 2017 rok liczba osób bezrobotnych, które otrzymają bon zatrudnieniowy, wynosiła 128, zatem stopień realizacji tego wskaźnika wyniósł 21,09%.

Oprócz wyżej wymienionych form wsparcia, osoby bezrobotne korzystały w 2017 roku z innych, oferowanych przez Powiatowe Urzędy Pracy instrumentów pomocowych. Wśród nich znajdowały się następujące: refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, przygotowania zawodowe dorosłych, refundacje części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenie społeczne za zatrudnienie osób bezrobotnych, dodatki aktywizacyjne, zwroty kosztów przejazdu / zakwaterowania.

W badanym roku działania w omawianym zakresie były realizowane zgodnie z obowiązkiem ustawowym, bez opóźnień i w oparciu o wcześniejsze założenia i plany. Zestawienie osiągniętych wielkości dla Działania 1. oraz stopień ich realizacji w odniesieniu do zakładanych planów prezentuje wykres i tabela.

Wykres 8. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 1. w 2017 roku (na podstawie danych z PUP)

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z PUP

Tabela 11. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 1. w 2017 roku

Nazwa wskaźnika	Wielkość planowana	Wielkość osiągnięta	Wskaźnik realizacji (%)
liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły szkolenia	2 642	2 497	94,51
liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły staż	7 087	6 417	90,55
liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace interwencyjne	1 705	2 451	143,75
liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły roboty publiczne	2 452	3 080	125,61
liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace społecznie użyteczne	3 070	3 140	102,28
liczba osób bezrobotnych, które otrzymały bon zatrudnieniowy	128	27	21,09

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z PUP

2.2 Działanie 2. Wsparcie systemu oświaty, w tym kształcenia ustawicznego, edukacji przedszkolnej oraz szkolnictwa zawodowego

W okresie sprawozdawczym działania w omawianym obszarze polegały na realizacji wielu projektów w ramach następujących Działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego: 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7, 8.8, 8.9, 8.10. W 2017 roku w ramach powyższych Działań wsparciem objęte były następujące typy projektów:

1. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3 – 4 lata, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego.
2. Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności.
3. Rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty.
4. Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego.
5. Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków (placówek) wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
6. Kształcenie u uczniów i słuchaczy kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy.
7. Doskonalenie umiejętności, kompetencji (kompetencji zawodowych) lub kwalifikacji nauczycieli prowadzących kształcenie w zakresie stosowania metod i form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw / umiejętności.
8. Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym ucznia młodszego oraz ucznia zdolnego i wsparcie uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej.

9. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu.
10. Korzystanie z technologii informacyjno – komunikacyjnych (TIK).
11. Podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe oraz osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych.
12. Tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów poprzez wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych placówek szkolnictwa zawodowego.
13. Rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno – gospodarczym.
14. Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczaniem zawodem.
15. Tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego (CKZiU).
16. Rozwój doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego.
17. Szkolenia lub inne formy uzyskiwania kwalifikacji lub zdobywania i poprawy kompetencji cyfrowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji w powyższym zakresie.
18. Szkolenia prowadzące do uzyskiwania kwalifikacji językowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem kwalifikacji w powyższym zakresie.
19. Programy walidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i języków obcych.

Działania realizowane w ramach projektów typu 1 – 5 przyczyniły się m. in. do: zwiększenia liczby miejsc dla dzieci w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego, rozszerzenia oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia edukacyjne dla dzieci, wydłużenia godzin pracy ośrodków wychowania przedszkolnego. Na koniec 2017 roku 1 388 dzieci zostało

objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 7 100 dzieci, stopień realizacji wskaźnika na 31.12.2017 r. wyniósł zatem 19,55%). W ramach działań projektowych dofinansowano 896 miejsc wychowania przedszkolnego (wartość docelowa wskaźnika na 2023 rok wynosi 7 100 miejsc, stopień realizacji wyniósł zatem 12,62%). Na koniec 2017 roku wsparciem w programie zostało objętych 112 nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 970 nauczycieli objętych wsparciem, stopień realizacji wyniósł 11,55%), ponadto 73% nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego uzyskało kwalifikacje lub nabyło kompetencje po opuszczeniu programu (wartość docelowa na 2023 rok wynosi 92%, stopień realizacji tego wskaźnika wyniósł zatem 79,57%).

Działania podejmowane w ramach projektów typu 6 – 10 wykształciły u uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (prowadzących kształcenie ogólne) kompetencje kluczowe oraz umiejętności niezbędne na rynku pracy. Działania projektowe polegały również m. in. na doskonaleniu odpowiednich umiejętności nauczycieli, prowadzeniu indywidualnej pracy z uczniami, wsparciu uczniów zagrożonych przedwczesnym zakończeniem nauki szkolnej, tworzeniu warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, korzystaniu z technologii informacyjno – komunikacyjnych. Na koniec 2017 roku 1 270 uczniów zostało objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 6 427 uczniów, stopień realizacji na 31.12.2017 r. wyniósł 19,76%). Uczniowie, którzy nabyli kompetencje kluczowe po opuszczeniu programu stanowili 5% zakładanej wartości docelowej na 2023 rok, tj. 85% uczniów spośród wszystkich uczniów objętych wsparciem (stopień realizacji tego wskaźnika na 31.12.2017 r. wyniósł 5,65%).

Realizowane w 2017 roku działania projektowe typu 11 – 16 przyczyniły się m. in. do: podniesienia umiejętności i kwalifikacji zawodowych uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe, wyposażenia pracowni (warsztatów szkolnych) placówek szkolnictwa zawodowego, doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu. Na koniec 2017 roku liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie wyniosła 1 355 (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 11 752 osoby, stopień realizacji wskaźnika

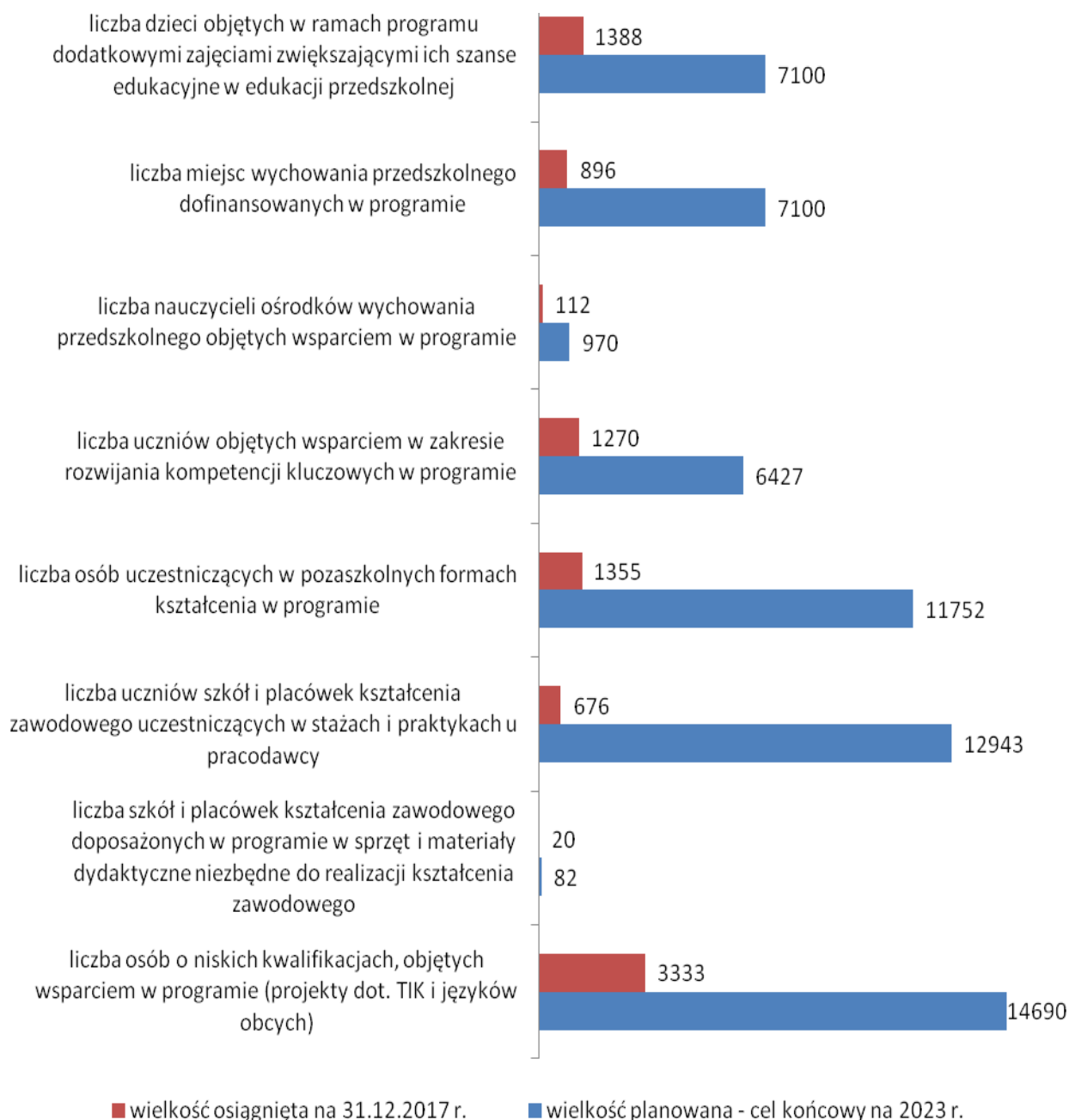
wyniósł 11,53%), ponadto 676 uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczyło w stażach i praktykach u pracodawcy (wartość docelowa na 2023 rok to 12 943 uczniów, stopień realizacji wskaźnika wyniósł 5,22%). Na koniec 2017 roku 18,1% osób uzyskało kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia (zakładana na 2023 rok wartość docelowa wynosi 31% osób spośród wszystkich osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie, stopień realizacji wskaźnika na dzień 31.12.2017 r. wyniósł 58,39%). Na koniec 2017 roku 20 szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażono w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to doposażone 82 szkoły i placówki kształcenia zawodowego, stopień realizacji wskaźnika wyniósł 24,39%), ponadto 30,0% nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu uzyskało kwalifikacje / nabyło kompetencje po opuszczeniu programu (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 92% nauczycieli kształcenia zawodowego i instruktorów praktycznej nauki zawodu, stopień realizacji wskaźnika wyniósł 32,61%).

Działania podejmowane w ramach projektów typu 17 – 19 wspierały rozwój kształcenia ustawicznego wśród osób dorosłych poprzez szkolenia i inne formy uzyskiwania kwalifikacji w obszarze technologii informacyjno – komunikacyjnych oraz porozumiewania się w językach obcych. Na koniec 2017 roku 3 333 osoby o niskich kwalifikacjach zostały objęte wsparciem w programie (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 14 690 osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem, stopień realizacji wskaźnika wyniósł 22,69%). Ponadto, 51,9% osób o niskich kwalifikacjach uzyskało kwalifikacje (nabyło kompetencje) po opuszczeniu programu (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 61% osób, stopień realizacji wskaźnika na dzień 31.12.2017 r. wyniósł 85,08%).

W okresie sprawozdawczym działania w omawianym obszarze realizowane były zgodnie z ustalonym harmonogramem. Z uwagi na założone wartości docelowe dotyczące 2023 roku, na dzień 31 grudnia 2017 r. nie można odnieść się co do całokształtu efektów prowadzonych działań projektowych. Z tego też powodu ukazany stopień realizacji poszczególnych wskaźników (na dzień 31.12.2017 r.) w kolejnych latach będzie sukcesywnie wzrastał.

Zestawienie wybranych wskaźników monitorowania Działania 2. oraz stopień realizacji zakładanych wielkości prezentuje poniższy wykres i tabela.

Wykres 9. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 2. – dot. realizacji projektów w ramach Działania 8.1 – 8.10 RPO WZ 2014 – 2020 w 2017 roku (na podstawie danych z WUP w Szczecinie)

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

Tabela 12. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 2. – dot. realizacji projektów w ramach Działania 8.1 – 8.10 RPO WZ 2014 – 2020 w 2017 roku

Nazwa wskaźnika	Wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r.	Wielkość osiągnięta na 31.12.2017 r.	Wskaźnik realizacji (%)
liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej	7 100	1 388	19,55
liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie	7 100	896	12,62
liczba nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego objętych wsparciem w programie	970	112	11,55
liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych w programie	6 427	1 270	19,76
liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie	11 752	1 355	11,53
liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy	12 943	676	5,22
liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego	82	20	24,39
liczba osób o niskich kwalifikacjach, objętych wsparciem w programie (projekty dot. TIK i języków obcych)	14 690	3 333	22,69

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

2.3 Działanie 3. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

W 2017 roku działania w zakresie promocji postaw przedsiębiorczych i samozatrudnienia były realizowane poprzez prowadzone kampanie informacyjne oraz spotkania i warsztaty grupowe, w ramach których doradcy zawodowi zachęcali uczestników, w tym głównie osoby bezrobotne, do podjęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

W okresie sprawozdawczym 930 osób bezrobotnych skorzystało ze szkoleń z zakresu przedsiębiorczości (wielkość planowana to 1 401 osób). Ponadto, w ramach działań w omawianym obszarze 2 015 osób bezrobotnych (w tym 865 kobiet) otrzymało dotację na rozpoczęcie działalności gospodarczej i rozpoczęło prowadzenie własnej działalności (wielkość planowana dot. tego wskaźnika to 1 694 osoby, stopień realizacji wyniósł 118,95%).

W 2017 roku pracodawcy zamierzający zatrudnić osoby bezrobotne mieli możliwość ubiegania się o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla zatrudnionego bezrobotnego. Dzięki tej formie wsparcia pracę podjęło 1 483 bezrobotnych (planowano objąć tą formą pomocy 1 013 osób bezrobotnych, stopień realizacji tego wskaźnika wyniósł 146,40%). Podobną formą wsparcia była refundacja pracodawcy kosztów zatrudnienia osób zarejestrowanych w PUP. W 2017 roku dzięki tej formie pomocy pracę podjęło 1 932 bezrobotnych. Wsparcie pracodawców zatrudniających osoby bezrobotne niewątpliwie również przyczynia się do rozwoju przedsiębiorczości w regionie.

Wiele działań ułatwiających zainteresowanym osobom podejmowanie własnej działalności gospodarczej było realizowanych w ramach projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego oraz Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

W ramach Działania 6.5 RPO WZ w 2017 roku Powiatowe Urzędy Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego realizowały projekty pozakonkursowe, w ramach których zainteresowane osoby bezrobotne, po spełnieniu określonych kryteriów, otrzymały dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W ramach powyższych projektów dostępne były również inne formy wsparcia, jak m. in. staże, szkolenia, prace interwencyjne. Szczegółowe informacje dot. realizacji projektów pozakonkursowych w ramach Działania 6.5 RPO WZ zostały opisane w podrozdziale pn. *Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*.

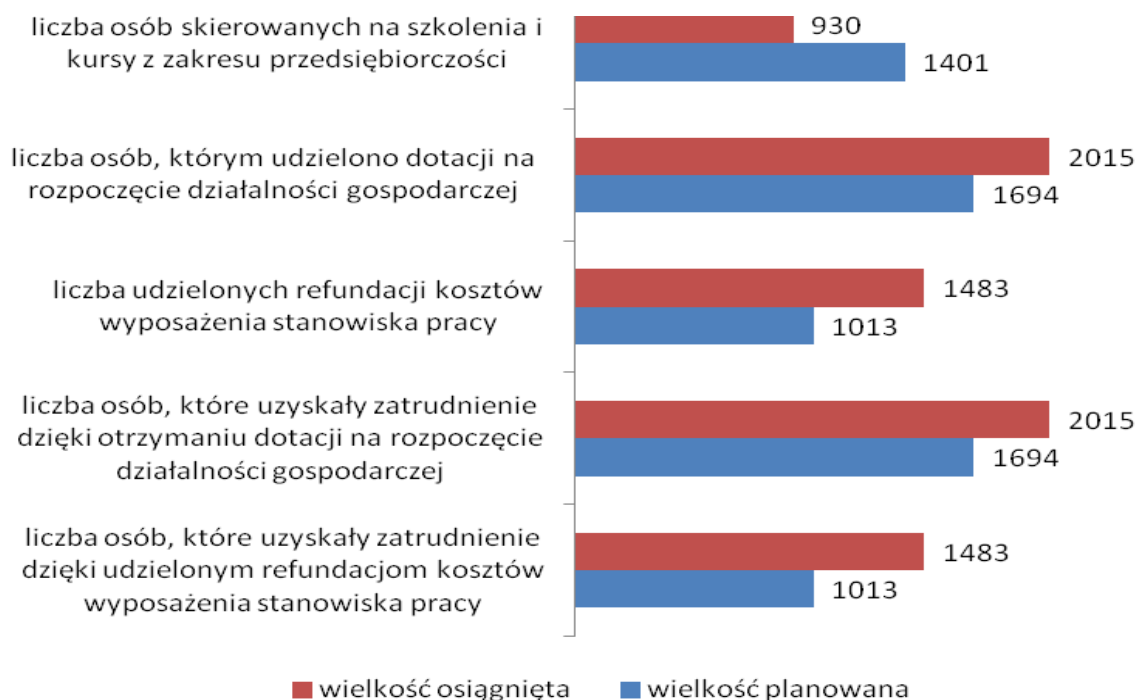
W ramach Poddziałania 1.1.2 PO WER w 2017 roku Powiatowe Urzędy Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego realizowały projekty pozakonkursowe, w ramach których osoby bezrobotne do 29. roku życia, po spełnieniu określonych kryteriów, otrzymały dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej. W ramach powyższych projektów dostępne były również inne formy wsparcia, jak m. in. staże, bony zasiedleniowe, szkolenia. Szczegółowe informacje dot. realizacji projektów pozakonkursowych w ramach Poddziałania 1.1.2 PO WER zostały opisane w podrozdziale pn. *Aktywizacja osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy*.

Realizacja powyższych działań w obszarze przedsiębiorczości spowodowała wzrost zainteresowania u osób bezrobotnych możliwością rozpoczęcia i prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Zainteresowane osoby wzięły udział w szkoleniach z zakresu przedsiębiorczości, dzięki którym uzyskały wiedzę i umiejętności praktyczne dotyczące założenia działalności gospodarczej. Usługi doradcze przyczyniły się do podwyższenia zdolności interpersonalnych, organizacyjnych i przedsiębiorczych wśród uczestników. Przyznane dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, udzielone refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy oraz udzielone refundacje kosztów zatrudnienia bezpośrednio przyczyniły się do podjęcia pracy przez osoby bezrobotne.

W okresie sprawozdawczym działania w omawianym obszarze realizowane były zgodnie z ustalonym harmonogramem, a osiągnięte wartości kluczowych wskaźników przekroczyły zakładane plany.

Zestawienie wybranych wskaźników monitorowania Działania 3. oraz stopień realizacji zakładanych wielkości prezentuje wykres i tabela.

Wykres 10. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 3. w 2017 roku (na podstawie danych z PUP oraz danych własnych)

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z PUP oraz danych własnych

Tabela 13. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 3. w 2017 roku

Nazwa wskaźnika	Wielkość planowana	Wielkość osiągnięta	Wskaźnik realizacji (%)
liczba osób skierowanych na szkolenia i kursy z zakresu przedsiębiorczości	1 401	930	66,38
liczba osób, którym udzielono dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej	1 694	2 015	118,95
liczba udzielonych refundacji kosztów wyposażenia stanowiska pracy	1 013	1 483	146,40
liczba osób, które uzyskały zatrudnienie dzięki otrzymaniu dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej	1 694	2 015	118,95
liczba osób, które uzyskały zatrudnienie dzięki udzielonym refundacjom kosztów wyposażenia stanowiska pracy	1 013	1 483	146,40

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z PUP oraz danych własnych

2.4 Działanie 4. Realizacja poradnictwa zawodowego

W okresie sprawozdawczym Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie realizował następujące zadania z zakresu świadczenia usług poradnictwa zawodowego.

Indywidualne poradnictwo zawodowe

Indywidualne poradnictwo zawodowe polega na udzielaniu osobom zarejestrowanym i niezarejestrowanym w Powiatowym Urzędzie Pracy pomocy w rozwiązywaniu problemów zawodowych, dotyczących trudności z wyborem lub zmianą zawodu, wyborem miejsca pracy, planowaniem rozwoju zawodowego, wyborem kierunku kształcenia lub szkolenia, a także związanych z brakiem umiejętności poszukiwania pracy oraz obniżonej motywacji w zakresie aktywności zawodowej. W 2017 roku z rozmów z doradcami skorzystało 897 osób, z którymi przeprowadzono 1 204 indywidualne rozmowy doradcze (planowano przeprowadzić 760 indywidualnych rozmów doradczych).

W 2017 roku realizowano także działania w obszarze wsparcia w rozwoju zawodowym, świadczone na rzecz pracodawców i ich pracowników. W ramach tej usługi WUP w Szczecinie kontynuował współpracę z Domem Pomocy Społecznej, prowadząc zajęcia warsztatowe dla 3 grup pracowników nt. rozwoju kompetencji i asertywności w relacjach zawodowych. W zajęciach uczestniczyło 20 pracowników. Kontynuowano także współpracę z firmą „Kongsberg”, w wyniku której 47 pracowników tej firmy uczestniczyło w indywidualnych poradach, natomiast 41 pracowników wzięło udział w poradach grupowych. Ponadto, w okresie sprawozdawczym doradcy zawodowi z WUP nawiązali współpracę z norweską firmą „Noratel”, w której przeprowadzono 2 rozmowy doradcze z pracownikami.

W 2017 roku CliPKZ w Koszalinie kontynuowało nawiązaną w 2016 roku współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Koszalinie, w ramach której 91 podopiecznych tej instytucji objętych zostało pomocą świadczoną przez CliPKZ.

Badania predyspozycji zawodowych

Testy służą badaniu zainteresowań zawodowych, ogólnych uzdolnień zawodowych, a także cech osobowości. Każdy klient, który wyrazi zgodę na wykonanie badań testowych, określających wybrane obszary zainteresowań, ma

możliwość uzyskania informacji zwrotnej o sobie i przeanalizowania z doradcą uzyskanych wyników.

W analizowanym okresie klienci *Wydziału Poradnictwa Zawodowego* Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie mieli możliwość poddania się badaniu wieloma różnorodnymi profesjonalnymi testami zainteresowań i predyspozycji zawodowych, do których stosowania doradcy posiadają stosowne uprawnienia. W 2017 roku wykonano łącznie 228 badań z wykorzystaniem takich testów diagnozy zawodowej jak: Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych, PerformanSe – Dialecho, Obrazkowy Test Zawodów Achtmicha, Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji, Test Talentów oraz Wieloaspektowa Ocena Preferencji Zawodowych (planowano wykonać w 2017 roku 125 badań predyspozycji zawodowych).

Grupowe poradnictwo zawodowe

W 2017 roku w ramach poradnictwa grupowego prowadzono zajęcia o zróżnicowanej tematyce, dostosowanej do potrzeb klientów. W ich trakcie uczestnicy mieli okazję m. in.: poznać nowe techniki poszukiwania pracy, otrzymać wskazówki niezbędne do podjęcia własnej działalności gospodarczej, sprawdzić swoje umiejętności przedsiębiorcze, nauczyć się jak wzmacniać poczucie własnej wartości oraz jak rozpoznawać własne talenty. Doradzano również, jak skutecznie walczyć ze stresem oraz motywowano do aktywnego poszukiwania pracy i podjęcia zatrudnienia.

Na szczególną uwagę zasługuje fakt przeprowadzenia cyklu zajęć przygotowujących osadzonych w zakładach karnych do ponownego wejścia na rynek pracy. Warsztatami pn. „Od bierności do aktywności. Rynek pracy” objęto łącznie 86 osadzonych w Zakładach Karnych w Nowogardzie, Stargardzie, Płotach i Goleniowie. Kontynuowano również współpracę z Domem Samotnej Matki i Kobiet w Cięży w Karwowie. Dla podopiecznych domu przygotowano warsztaty z planowania kariery zawodowej i prowadzono indywidualne sesje doradcze z psychologiem.

W 2017 roku doradcy zawodowi z WUP przeprowadzili dla dwóch grup studentów Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie warsztaty przygotowujące do wejścia na rynek pracy pn. „Marzenia do spełnienia”. Natomiast dwie grupy studentów Politechniki Koszalińskiej miały okazję skorzystać z warsztatów „Planowanie Kariery Zawodowej – Rób to, do czego jesteś stworzony”.

W 2017 roku przeprowadzono łącznie 112 porad grupowych, z których skorzystało 838 osób (planowano przeprowadzić 45 porad grupowych).

Współpraca ze szkołami wyższymi

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie za szczególnie istotne uznaje pomoc w wejściu na rynek pracy absolwentom szkół wyższych. Stąd też od wielu lat prowadzona jest współpraca z Akademickimi Biurami Karier województwa zachodniopomorskiego polegająca na wsparciu pracowników ABK w realizacji poradnictwa zawodowego dla studentów i absolwentów (poprzez wsparcie merytoryczne, wymianę doświadczeń w zakresie prowadzenia warsztatów, stosowanych metod i narzędzi, a także świadczenia usług doradztwa zawodowego). Współdziałało również przy realizacji różnych przedsięwzięć z zakresu informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego, takich jak np. targi kariery, targi pracy czy dni otwarte uczelni.

Koordynowanie poradnictwa zawodowego w PSZ

Wydział Poradnictwa Zawodowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie w 2017 roku realizował działania w zakresie poszerzania wiedzy i umiejętności kadry poprzez organizację spotkań i szkoleń dla pracowników Powiatowych Urzędów Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego.

W okresie sprawozdawczym doradcy zawodowi z WUP i PUP uczestniczyli w szkoleniu z wykorzystania nowego narzędzia w pracy doradców zawodowych, w formie gry symulacyjnej pn. „Chłopska Szkoła Biznesu”, w którym uczestniczyło 16 osób. We współpracy z Ambasadą Holandii zorganizowano dla grupy 42 uczestników z różnych instytucji (w tym z WUP i PUP) szkolenie na temat holenderskiego rynku pracy i handlu ludźmi.

W ramach uzyskiwania przez doradców zawodowych uprawnień do stosowania narzędzi diagnozy zawodowej, doradcy zawodowi z WUP posiadający odpowiednie uprawnienia szkolili doradców zawodowych (m. in. z PUP) w zakresie: stosowania Kwestionariusza Zainteresowań Zawodowych, obsługi Kwestionariusza do profilowania pomocy dla osób bezrobotnych, obsługi programu „Szukam pracy” oraz ze stosowania Narzędzi do Badania Kompetencji (NBK). Ponadto, w związku z wejściem w życie nowych przepisów dotyczących zatrudniania cudzoziemców, dla dwóch grup przeprowadzono szkolenie, w którym uczestniczyło 48 pracowników

urzędów pracy zajmujących się problematyką zatrudniania cudzoziemców. Łącznie w 2017 roku zorganizowano 5 szkoleń dla kadry PUP i WUP, podczas których przeszkolono łącznie 93 osoby (planowano przeszkolić 84 osoby). Wszystkie powyższe szkolenia zorganizowane zostały przez WUP w Szczecinie w ramach drugiej edycji umowy zawartej pomiędzy Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej a Samorządem Województwa Zachodniopomorskiego.

Dodatkowo, w dniach 27 i 28 listopada 2017 r. zorganizowano dla doradców zawodowych (z WUP i PUP) szkolenie przedwdrozeniowe z nowej aplikacji pn. *System Doradcy Zawodowego*. Kluczowym elementem wdrożenia było szkolenie użytkowników z obsługi systemu (konsultacje przystanowiskowe), w ramach którego zostaną zmodernizowane *Narzędzia do Badania Kompetencji (NBK)* i *Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych (KZZ)*.

Opracowywanie, aktualizowanie i upowszechnianie informacji zawodowych na terenie województwa

Usługi z zakresu informacji zawodowej realizowane były w formie indywidualnej i grupowej (podczas tzw. grupowych spotkań informacyjnych) oraz poprzez udostępnianie w siedzibie WUP zasobów informacji zawodowych, jak np. ulotki o zawodach, materiały o rynku pracy, informacje o zakresie i formach działania instytucji publicznych i niepublicznych przydatnych w rozwiązywaniu problemów zawodowych, strony internetowe przydatne w poszukiwaniu pracy w kraju i za granicą, materiały pomocne w prowadzeniu działalności gospodarczej. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. liczba klientów indywidualnych (z wyjątkiem młodzieży uczącej się do lat 18), korzystających z indywidualnych informacji o zawodach, rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia wynosiła łącznie 9 065 osób.

Wsparcia udzielano również w formie grupowych informacji zawodowych, z których skorzystało łącznie 1 198 klientów. Uczestniczyli oni łącznie w 78 spotkaniach informacyjnych. W trakcie spotkań omawiane były m. in. następujące tematy: rozwijanie umiejętności przedsiębiorczych, poznanie własnych zainteresowań zawodowych, planowanie kariery zawodowej, usługi WUP i poznanie trendów na rynku pracy, młodzież bliżej rynku pracy. Ponadto, klienci mieli możliwość korzystania z Centralnej Bazy Ofert Pracy, a także zapoznawania się

z aktualnymi ofertami pracy zamieszczanymi w lokalnej prasie oraz Biuletynie Służby Cywilnej.

W okresie sprawozdawczym, zgodnie z założonymi planami, opracowano 20 informacji o zawodach w postaci ulotek informacyjnych.

W ramach działań dotyczących informacji zawodowej, w dniach 16 – 22 października 2017 r. pod egidą Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery (OTK) w wydarzeniu pod hasłem *„Ja na rynku pracy: moje talenty i moje kompetencje”* z usług świadczonych przez *Wydział Poradnictwa Zawodowego* skorzystało łącznie 641 osób powyżej 18 roku życia. Uczestniczyli oni w warsztatach, grupowych spotkaniach informacyjnych oraz indywidualnych rozmowach doradczych. Podejmowane w ramach OTK działania miały na celu wzrost świadomości nt. talentów, kompetencji i umiejętności pomocnych do osiągania sukcesów na rynku pracy. Uczestnikami działań była młodzież z ostatnich klas szkół średnich i zawodowych, zainteresowana zaplanowaniem swojej dalszej drogi edukacyjno – zawodowej i aktualnymi trendami na rynku pracy. Nowością było uczestnictwo rodziców uczniów w spotkaniu poświęconym wsparciu dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjno – zawodowych. Dużym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia z przedsiębiorczości z wykorzystaniem gry symulacyjnej pn. „Chłopska Szkoła Biznesu”. W ramach OTK odbyły się następujące warsztaty oraz grupowe spotkania informacyjne:

1. Przedsiębiorczość „Chłopska Szkoła Biznesu”.
2. Talenty, zainteresowania, kompetencje.
3. Odkrywamy talenty.
4. Planowanie kariery zawodowej.

Rezultaty podejmowanych działań w obszarze poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej

Klienci korzystający w 2017 roku z usług poradnictwa indywidualnego lub grupowego świadczonego przez *Wydział Poradnictwa Zawodowego* Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie nabyli praktyczne umiejętności poszukiwania pracy oraz wykształcili w sobie aktywne postawy ułatwiające poruszanie się po rynku pracy i podejmowanie indywidualnych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Rezultatem współpracy *Wydziału Poradnictwa Zawodowego* z instytucjami i organizacjami, które realizują usługi poradnictwa zawodowego, było usprawnienie

systemu pomocy oraz szerokie wsparcie osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, często zagrożonych trwałym bezrobociem i wykluczeniem społecznym.

Odbiorcy usług w zakresie informacji zawodowej poszerzyli wiedzę nt. świata zawodów, szeroko rozumianych potrzeb rynku pracy, możliwości zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych, a ponadto zwiększyła się ich świadomość na temat roli kształcenia we współczesnym świecie.

W 2017 roku pracodawcy (wraz ze swoimi pracownikami), którzy skorzystali z indywidualnych porad doradczych oraz badań zainteresowań i uzdolnień zawodowych, nabyli umiejętności radzenia sobie w sytuacji dynamicznych zmian społecznych i gospodarczych, tj. umiejętności aktywnego i elastycznego planowania własnego rozwoju zawodowego oraz funkcjonowania na rynku pracy.

W 2017 roku klienci *Wydziału Poradnictwa Zawodowego* byli na bieżąco informowani o ofercie i usługach świadczonych przez Wojewódzki Urząd Pracy oraz o formach wsparcia i zakresie pomocy oferowanej przez Powiatowe Urzędy Pracy. Poprzez aktywny udział kadry doradców zawodowych z WUP, uczestnicy targów, giełd, seminariów, spotkań i innych imprez masowych uzyskali niezbędne i pożądane informacje o usługach i zakresie pomocy świadczonej przez Publiczne Służby Zatrudnienia. Ponadto, w wyniku prowadzonych działań informacyjnych wzrosła świadomość wśród mieszkańców województwa na temat roli PSZ w przeciwdziałaniu bezrobociu w regionie.

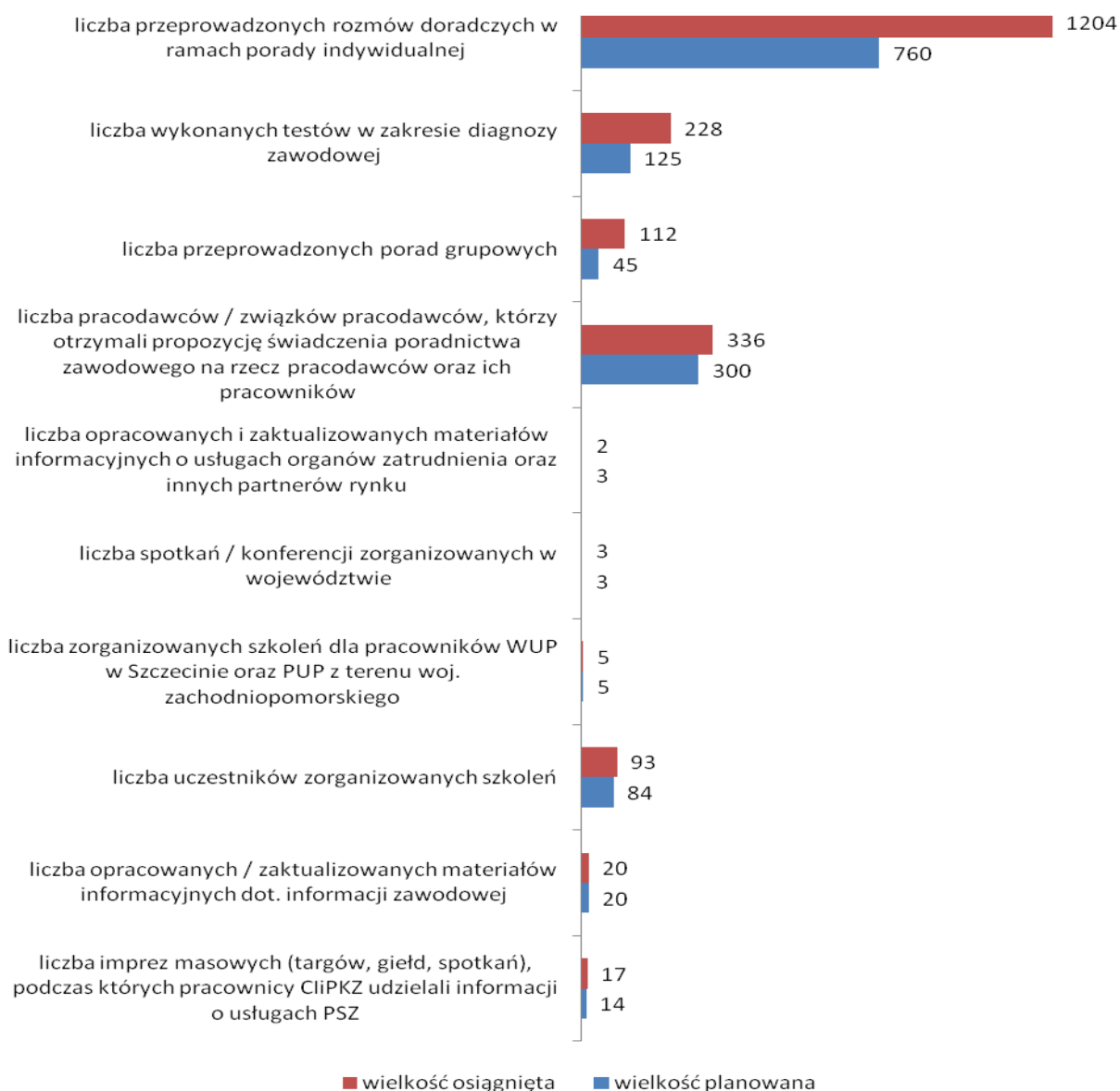
Działania o charakterze metodyczno – szkoleniowym, realizowane w 2017 roku przez *Wydział Poradnictwa Zawodowego* Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie, zaowocowały podniesieniem i nabyciem nowych kwalifikacji przez pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Powiatowych Urzędów Pracy.

W wyniku współpracy ze szkołami wyższymi nastąpiło wsparcie inicjatyw podejmowanych na rzecz rozwoju, promocji i szerszego dostępu do usług doradczych, ponadto została wypracowana efektywna współpraca instytucji rynku pracy ze szkołami wyższymi. Działania w ww. zakresie uświadomiły studentom, absolwentom i doktorantom szkół wyższych, że wybór zawodu i planowanie dróg dalszego kształcenia jest inwestycją w przyszłość zarówno dla jednostki, społeczeństwa, gospodarki i całego kraju.

W okresie sprawozdawczym z usług świadczonych przez Wydział Poradnictwa Zawodowego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie skorzystały łącznie 11 303 osoby (wielkość planowana wynosiła 12 900 osób). W omawianym okresie działania w obszarze poradnictwa zawodowego realizowane były zgodnie z ustalonym harmonogramem, a osiągnięte wartości wskaźników nie odbiegały znacząco od zakładanych planów (w przypadku kilku kluczowych wskaźników stopień ich realizacji znacznie przekroczył zakładane wielkości).

Zestawienie osiągniętych wartości dla Działania 4. oraz stopień realizacji zakładanych wielkości prezentuje wykres i tabela.

Wykres 11. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 4. w 2017 roku (na podstawie danych własnych)

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

Tabela 14. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 4. w 2017 roku

Nazwa wskaźnika	Wielkość planowana	Wielkość osiągnięta	Wskaźnik realizacji (%)
liczba przeprowadzonych rozmów doradczych w ramach porady indywidualnej	760	1 204	158,42
liczba wykonanych testów w zakresie diagnozy zawodowej	125	228	182,40
liczba przeprowadzonych porad grupowych	45	112	248,89
liczba pracodawców / związków pracodawców, którzy otrzymali propozycję świadczenia poradnictwa zawodowego na rzecz pracodawców oraz ich pracowników	300	336	112,00
liczba opracowanych i zaktualizowanych materiałów informacyjnych o usługach organów zatrudnienia oraz innych partnerów rynku	3	2	66,67
liczba spotkań / konferencji zorganizowanych w województwie	3	3	100,00
liczba zorganizowanych szkoleń dla pracowników WUP w Szczecinie oraz PUP z terenu woj. zachodniopomorskiego	5	5	100,00
liczba uczestników zorganizowanych szkoleń	84	93	110,71
liczba opracowanych / zaktualizowanych materiałów informacyjnych dot. informacji zawodowej	20	20	100,00
liczba imprez masowych (targów, giełd, spotkań), podczas których pracownicy CliPKZ udzielali informacji o usługach PSZ	14	17	121,43

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

2.5 Działanie 5. Prowadzenie badań i analiz oraz diagnozowanie regionalnego rynku pracy

W okresie sprawozdawczym zachodniopomorski rynek pracy był badany i monitorowany przez wyspecjalizowane komórki Wojewódzkiego Urzędu Pracy: *Wydział Badań i Analiz* oraz *Wydział Regionalnej Polityki Rynku Pracy*. Zgodnie z wymogiem ustawowym prowadzono *monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych*.

W omawianym okresie *Wydział Badań i Analiz* prowadził na bieżąco statystyki i badania bezrobocia w regionie w oparciu o informacje przekazane przez Powiatowe Urzędy Pracy z terenu woj. zachodniopomorskiego, sporządzał analizy roczne nt. bezrobocia, przygotowywał informacje o lokalnych rynkach pracy niezbędne do opracowywania programów walki z bezrobociem. Sporządzone w okresie sprawozdawczym w ramach wydziału analizy i opracowania to:

- „Analiza rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w 2016 roku”;
- „Bezrobotni niepełnosprawni i niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie zachodniopomorskim w 2016 roku”;
- „Poradnictwo zawodowe, kluby pracy, szkolenie bezrobotnych i poszukujących pracy, staż i przygotowanie zawodowe w miejscu pracy w województwie zachodniopomorskim w 2016 roku”;
- „Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w 2016 roku”;
- „Sytuacja osób młodych na rynku pracy w województwie zachodniopomorskim w 2016 roku”;
- „Bezrobocie na terenach wiejskich województwa zachodniopomorskiego w 2016 roku”;
- „Bezrobocie rejestrowane w gminach województwa zachodniopomorskiego w 2016 roku”;
- „Analiza bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy w województwie zachodniopomorskim w 2016 roku”;
- „Powierzenie pracy cudzoziemcom na podstawie oświadczenia w województwie zachodniopomorskim w 2016 roku”;

- „Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w I półroczu 2017 roku”;
- „Powierzenie pracy cudzoziemcom na podstawie oświadczenia w województwie zachodniopomorskim w I półroczu 2017 roku”;
- „Bezrobotni niepełnosprawni i niepełnosprawni poszukujący pracy niepozostający w zatrudnieniu w województwie zachodniopomorskim w I półroczu 2017 roku”;
- „Analiza rynku pracy województwa zachodniopomorskiego w I półroczu 2017 roku”.

W 2017 roku *Wydział Badań i Analiz* prowadził badanie pn. „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych na zachodniopomorskim rynku pracy”. Badanie to ma na celu systematyczną obserwację rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowych na terenie województwa zachodniopomorskiego. Monitoring pozwala m. in. na określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo – kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy, stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo – kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym oraz określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych. Efektem tego badania było powstanie raportów:

- Informacja sygnałna za II półrocze 2016 roku;
- Raport roczny za 2016 rok;
- Badanie ofert pracy w Internecie – kwiecień 2017 roku;
- Informacja sygnałna za I półrocze 2017 roku;
- Badanie ofert pracy w Internecie cd. – październik 2017 roku.

W 2017 roku funkcjonujące w ramach *Wydziału Badań i Analiz* Zachodniopomorskie Obserwatorium Rynku Pracy realizowało następujące zadania:

I. Badania i analizy społeczne:

- Badanie pn. *Nastroje zatrudnieniowe pracodawców w województwie zachodniopomorskim w roku 2017.*
- Badanie pn. *Barometr zawodów 2018.*
- Badanie pn. *Osoby niepełnosprawne na zachodniopomorskim rynku pracy.*

- Badanie pn. *Uwarunkowania decyzji zawodowych i edukacyjnych oraz postawy wobec rynku pracy studentów kierunków inżynierskich zachodniopomorskich uczelni wyższych.*
 - Badanie pn. *Sytuacja społeczno – zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego.*
 - Opracowanie analiz dot. zjawisk oraz procesów zachodzących na regionalnym rynku pracy, w zakresie:
 - analizy sytuacji opieki nad dziećmi do lat 3 w woj. zachodniopomorskim,
 - diagnozy dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym,
 - diagnozy sytuacji zachodniopomorskiego rynku pracy.
- II. Realizacja zadań w ramach zawartych Umów Partnerstwa Lokalnego:
- Umowa Partnerstwa Lokalnego Na Rzecz Badań Rynku Pracy.
 W 2017 roku kontynuowane było Partnerstwo Lokalne zawarte pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Szczecinie a Powiatowymi Urzędami Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego. Zawiązana współpraca pomiędzy stronami umożliwia monitorowanie procesów społeczno – gospodarczych w powiatach województwa zachodniopomorskiego oraz umożliwia m. in. podniesienie poziomu aktywności zawodowej mieszkańców województwa. W 2017 roku w ramach Partnerstwa: przeprowadzono spotkanie robocze z pracownikami Powiatowych Urzędów Pracy odpowiedzialnymi za diagnozowanie i prowadzenie analiz lokalnego rynku pracy, zorganizowano szkolenie w formie praktycznych warsztatów z wykorzystaniem komputerów dla pracowników PUP oraz zrealizowano badanie pn. *Sytuacja społeczno – zawodowa osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego 2017.*
 - Umowa Partnerstwa Lokalnego na Rzecz Rozwoju Regionalnego Rynku Pracy w województwie zachodniopomorskim.
 W 2017 roku kontynuowano realizację Partnerstwa Lokalnego zawartego pomiędzy Wojewódzkim Urzędem Pracy w Szczecinie a uczelniami z terenu województwa zachodniopomorskiego. Zawiązana współpraca skupia 17 uczelni i umożliwia m. in. wymianę informacji oraz podejmowanie działań

i inicjatyw mających na celu wzrost zatrudnienia oraz rozwój zasobów ludzkich, inicjowanie i prowadzenie działań rozwojowo – badawczych na poziomie regionalnym, promowanie i upowszechnianie dobrych praktyk służących rozwojowi regionalnego rynku pracy, wspieranie przedsięwzięć i udział w organizowanych spotkaniach, warsztatach, konferencjach związanych z regionalnym rynkiem pracy i edukacją. W ramach Partnerstwa w 2017 roku przeprowadzone zostało wspólne badanie pn. *Uwarunkowania decyzji zawodowych i edukacyjnych oraz postawy wobec rynku pracy studentów kierunków inżynierskich zachodniopomorskich uczelni wyższych, w roku akademickim 2016/2017*.

III. Prowadzenie aktywności informacyjno – promocyjnej.

Działania informacyjno – promocyjne polegały przede wszystkim na:

- cyklicznym opracowywaniu i rozpowszechnianiu broszury informacyjnej pn. *Kalejdoskop Zachodniopomorskiego Rynku Pracy*,
- opracowaniu publikacji pn. *Zachodniopomorski rynek pracy w kontekście analitycznym i instytucjonalnym*,
- sporządzaniu informacji dot. zachodniopomorskiego rynku pracy na potrzeby m. in. Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego, Europejskiego Portalu Mobilności Zawodowej EURES, prasy i mediów.

Ponadto, w 2017 roku *Wydział Badań i Analiz* diagnozował sytuację na rynku pracy i przygotowywał na ich podstawie rekomendacje, sporządzał analizy i prognozy dotyczące sytuacji bezrobotnych w województwie w związku z inicjowaniem programów regionalnych, tworzył kompleksową bazę danych statystycznych dotyczących wojewódzkiego rynku pracy, prowadził badania bezrobocia wykraczające poza ustawową statystykę publiczną, realizował i koordynował program badań statystyki publicznej w zakresie obowiązków sprawozdawczych, a także upowszechniał wyniki opracowanych badań i analiz.

W 2017 roku zadania z zakresu monitoringu i analiz regionalnego rynku pracy prowadził również *Wydział Regionalnej Polityki Rynku Pracy*. Regularnie opracowywano w przystępnej formie i publikowano na stronie internetowej WUP informacje o strukturze osób, które rozpoczęły staż w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego w kolejnych miesiącach. Głównymi źródłami

danych były sprawozdania Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Za ich pomocą uszczegółowiono kategorie osób bezrobotnych i poszukujących pracy, jak np. osoby do 25. roku życia, po 50. roku życia, osoby niepełnosprawne, czy mieszkające na wsi. W okresie sprawozdawczym aktualizowano i udostępniano na stronie urzędu również informacje dotyczące realizacji przygotowania zawodowego dorosłych w kolejnych miesiącach w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym *Wydział Regionalnej Polityki Rynku Pracy* realizował wiele innych kluczowych zadań dotyczących zachodniopomorskiego rynku pracy, z których wpisujące się w obszar badań i analiz to:

1. Określenie wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne.

W 2017 roku zaktualizowany został wykaz zawodów, w których może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne młodocianych pracowników. Wskutek zmiany rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 662), obowiązującego od 1 września 2017 r., zaistniała konieczność modyfikacji wykazu zawodów, który ukazał się w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 19 kwietnia 2017 roku pod poz. nr 1716. Na podstawie powyższego, przedmiotowy wykaz został uzupełniony o 12 nowych pozycji zawodów i ponownie przedłożony do zaopiniowania Wojewódzkiej Radzie Rynku Pracy.

2. Współdziałanie z właściwymi organami oświatowymi, szkołami i szkołami wyższymi w harmonizowaniu kształcenia i szkolenia zawodowego poprzez opracowywanie projektów opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.

W 2017 roku sporządzono 32 projekty opinii w sprawach dotyczących utworzenia nowych kierunków kształcenia zawodowego.

3. Prowadzenie monitoringu szkoleń osób bezrobotnych i poszukujących pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego.

W okresie sprawozdawczym Powiatowe Urzędy Pracy z terenu województwa zachodniopomorskiego przekazały do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie wykaz szkoleń zrealizowanych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w podziale na 4 kwartały. Każdy złożony monitoring zawierał dane dotyczące szkolenia, wspólnego kodu obszaru szkoleniowego oraz strukturę osób objętych wsparciem. Na podstawie zebranych danych sporządzono 4 zbiorcze informacje.

Rozwój systemu monitoringu i informacji o rynku pracy wpływa na poprawę efektywności i skuteczności funkcjonowania systemu instytucjonalnej obsługi rynku pracy, jak również zwiększa skuteczność działań podejmowanych w ramach aktywnej polityki rynku pracy.

Dostarczenie użytecznej wiedzy o sytuacji na rynku pracy ułatwia przygotowanie odpowiednich programów i działań na rzecz zatrudnienia na regionalnym rynku pracy. Przeprowadzone w 2017 roku określone badania stanowiły rekomendacje dla lokalnej polityki rynku pracy na poziomie województwa i powiatów.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych stanowił cenne źródło informacji dla młodzieży stojącej przed koniecznością wyboru dalszego kierunku kształcenia. Dane zawarte w monitoringu mogły również wpływać na dokonywanie korekt profili i kierunków kształcenia w szkołach, jak też kreowanie popytu na pracę wśród pracodawców.

Refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne młodocianych pracowników stanowiła wsparcie dla pracodawców oferujących miejsca przygotowania zawodowego młodocianych pracowników, jednocześnie stanowiła zachętę dla podmiotów do włączania się w proces przygotowania młodzieży do wejścia na rynek pracy.

Opiniowanie kierunków kształcenia zawodowego stanowiło element wspierający dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy. Wydawane opinie przyczyniły się również do wsparcia rozwoju zasobów ludzkich w obszarach cieszących się największym zainteresowaniem z perspektywy rozwoju gospodarczego.

W okresie sprawozdawczym sporządzono 16 analiz dot. rynku pracy (planowano sporządzić 13 analiz). Ponadto, opracowano 11 raportów (planowano

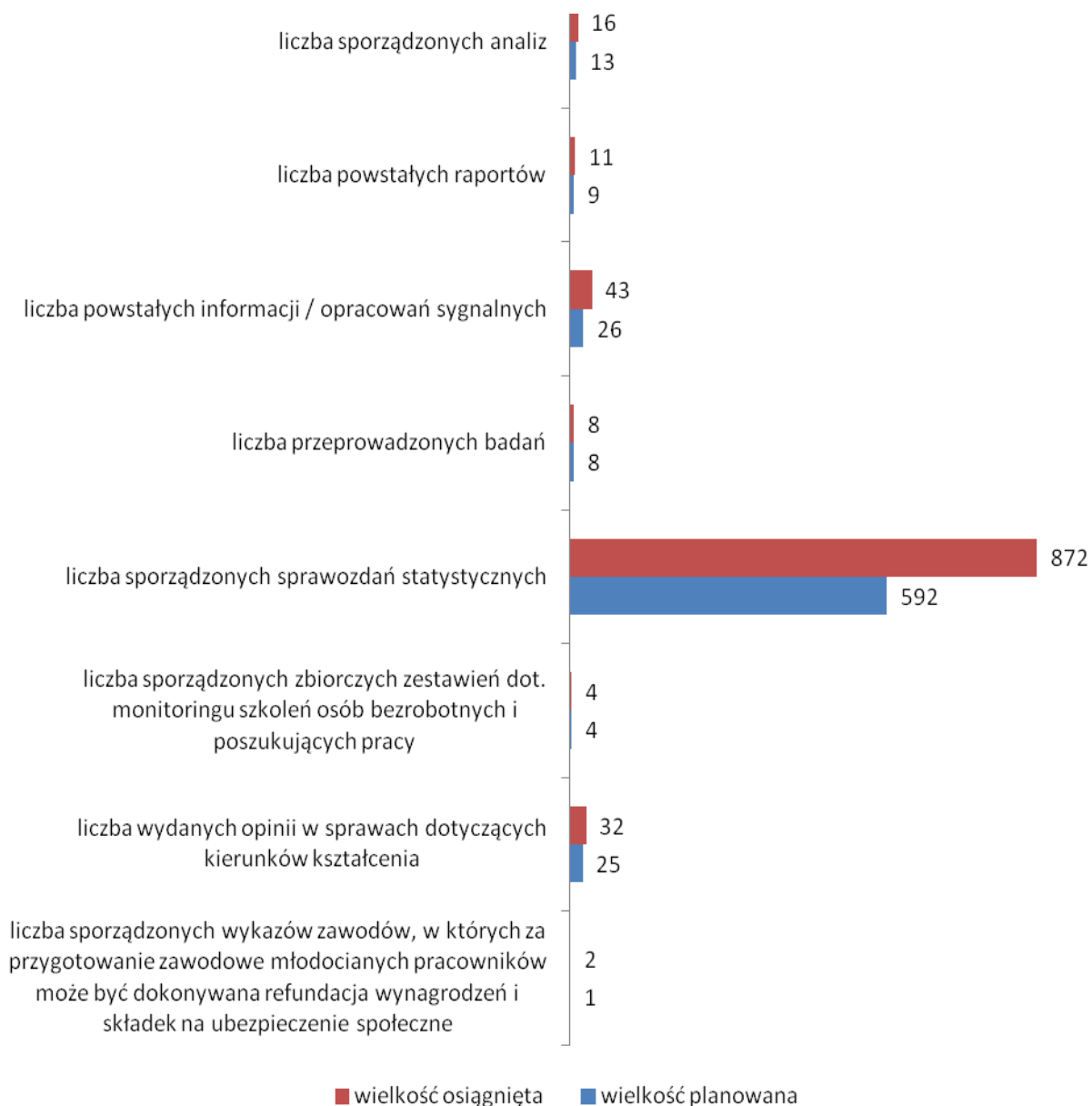
opracować 9 raportów) oraz sporządzono 43 informacje / opracowania sygnałne (planowano sporządzić 26 informacji / opracowań sygnałnych). W 2017 roku przeprowadzono 8 badań dot. rynku pracy (zgodnie z planami) oraz sporządzono 872 sprawozdania statystyczne (planowano 592).

W analizowanym roku sporządzono 4 zbiorcze zestawienia dot. monitoringu szkoleń osób bezrobotnych i poszukujących pracy, ponadto wydano 32 opinie w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, co przyczyniło się do wprowadzenia do szkół z terenu województwa zachodniopomorskiego 32 nowych kierunków kształcenia zawodowego. W 2017 roku sporządzono 2 wykazy zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne, a także dokonano publikacji ww. wykazów zawodów w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

W 2017 roku zadania w omawianym zakresie były realizowane zgodnie z ustalonym harmonogramem i obowiązkiem ustawowym, a większość osiągniętych wartości przekraczała zakładane plany.

Zestawienie osiągniętych wartości dla Działania 5. oraz stopień realizacji zakładanych wielkości prezentuje wykres i tabela.

Wykres 12. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 5. w 2017 roku (na podstawie danych własnych)

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

Tabela 15. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 5. w 2017 roku

Nazwa wskaźnika	Wielkość planowana	Wielkość osiągnięta	Wskaźnik realizacji (%)
liczba sporządzonych analiz	13	16	123,08
liczba powstałych raportów	9	11	122,22
liczba powstałych informacji / opracowań sygnałnych	26	43	165,38
liczba przeprowadzonych badań	8	8	100,00
liczba sporządzonych sprawozdań statystycznych	592	872	147,30
liczba sporządzonych zbiorczych zestawień dot. monitoringu szkoleń osób bezrobotnych i poszukujących pracy	4	4	100,00
liczba wydanych opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia	25	32	128,00
liczba sporządzonych wykazów zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne	1	2	200,00
liczba publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego zaktualizowanego wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenie społeczne	1	2	200,00

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

2.6 Działanie 6. Integracja zawodowa osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

W okresie sprawozdawczym działania w omawianym obszarze polegały na realizacji projektów w ramach Działania 7.1 RPO WZ 2014 – 2020 *Programy na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym ukierunkowane na aktywizację społeczno – zawodową wykorzystującą instrumenty aktywizacji edukacyjnej, społecznej, zawodowej*. W 2017 roku w ramach Działania 7.1 wsparciem objęte były następujące typy projektów:

Typ projektu nr 1

Kompleksowe programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz integracji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym obejmujące następujące typy operacji:

- a) instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem i / lub wykluczeniem społecznym w ramach usług Centrum Integracji Społecznej, Klubu Integracji Społecznej,
- b) instrumenty aktywizacji zawodowej uwzględniające wsparcie osób i rodzin osób niepełnosprawnych w ramach usług Zakładu Aktywności Zawodowej oraz Warsztatów Terapii Zajęciowej,
- c) kompleksowe programy, realizowane na podstawie indywidualnych planów działań, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących:
 - usługi wspierające aktywizację zawodową, w tym m. in.: finansowanie trenera pracy, doradcy zawodowego,
 - poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej,
 - kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,
 - poradnictwo zawodowe,
 - pośrednictwo pracy,
 - zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy / asystenta zawodowego u pracodawcy,
 - staże i praktyki zawodowe,
 - subsydiowane zatrudnienie,

- skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ,
 - usługi przewyższające bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego,
 - wyposażenie / doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia); specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby niepełnosprawnej,
 - jednorazowy dodatek relokacyjny,
 - wsparcie w zakresie przygotowania do uczestnictwa w Warsztatach Terapii Zajęciowej,
- d) wsparcie realizowane przez środowiskowe domy samopomocy w celu przygotowania do podjęcia zatrudnienia.

Typ projektu nr 2

Rozwój form aktywnej integracji oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie z wykorzystaniem usług aktywnej integracji o charakterze:

- a) społecznym, których celem jest przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej,
- b) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy (poprzez m. in. udział w zajęciach CIS, KIS lub WTZ), pomoc w utrzymaniu zatrudnienia,
- c) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy (m. in. edukacja formalna, kursy i szkolenia zawodowe),
- d) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

Formy wsparcia dostępne w ramach realizowanych projektów przyczyniły się do zwiększenia aktywności i integracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Osoby uczestniczące w ww. projektach zdobyły określone kwalifikacje

zawodowe oraz nabyły umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Ponadto, podejmowane działania umożliwiły powrót na rynek pracy osób wykluczonych oraz wzmocniły ich integrację ze społeczeństwem.

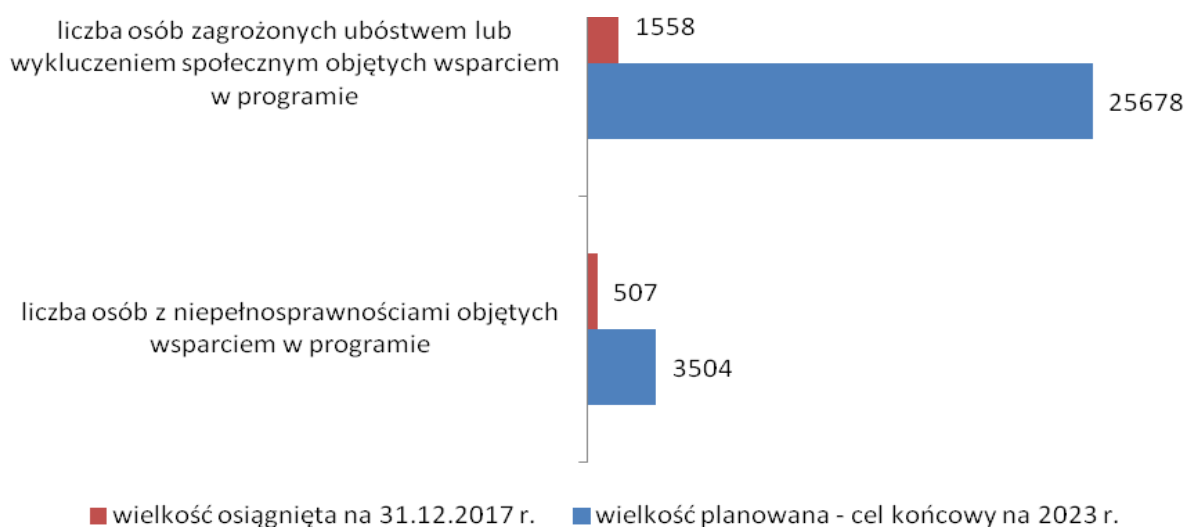
Na koniec 2017 roku 1 558 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym zostało objętych wsparciem w programie (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 25 678 osób, stopień realizacji tego wskaźnika na 31.12.2017 r. wyniósł zatem 6,07%). Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie wyniosła 507 (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok to 3 504 osoby, stopień realizacji wskaźnika na 31.12.2017 r. wyniósł 14,47%).

Na koniec 2017 roku 3,8% osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uzyskało kwalifikacje po opuszczeniu programu (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok wynosi 31%, stopień realizacji wskaźnika na 31.12.2017 r. wyniósł 12,26%), ponadto 5,1% osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukiwało pracy po opuszczeniu programu (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok wynosi 25%, stopień realizacji wskaźnika wyniósł 20,40%). Na koniec 2017 roku 4,0% osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracowało po opuszczeniu programu, łącznie z pracującymi na własny rachunek (wartość docelowa tego wskaźnika na 2023 rok wynosi 15%, stopień realizacji wskaźnika na 31.12.2017 r. wyniósł 26,67%).

W okresie sprawozdawczym działania w omawianym obszarze realizowane były zgodnie z ustalonym harmonogramem. Z uwagi na założone wartości docelowe dotyczące 2023 roku, na dzień 31 grudnia 2017 r. nie można odnieść się co do całokształtu efektów prowadzonych działań projektowych. Z tego też powodu uzyskany stopień realizacji poszczególnych wskaźników (na dzień 31.12.2017 r.) w kolejnych latach będzie sukcesywnie wzrastał.

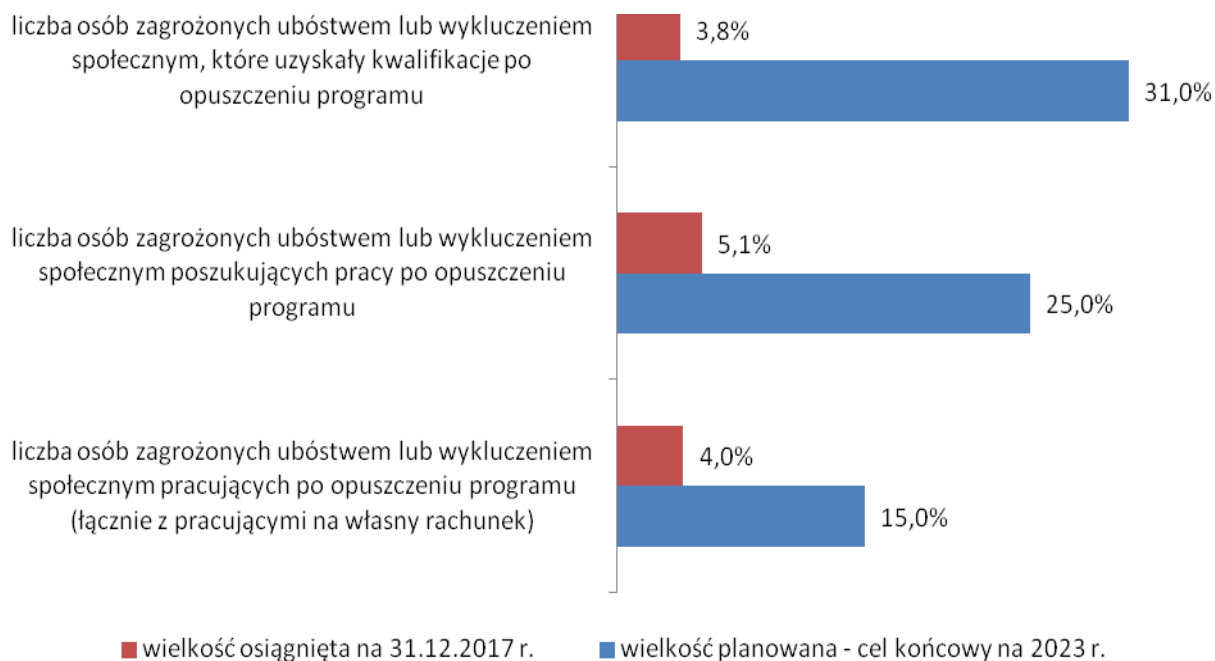
Zestawienie wskaźników monitorowania Działania 6. oraz stopień realizacji zakładanych wielkości prezentują wykresy i tabela.

Wykres 13. Wskaźniki liczbowe monitorowania Działania 6. w 2017 roku (na podstawie danych własnych)

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

Wykres 14. Wskaźniki procentowe monitorowania Działania 6. w 2017 roku (na podstawie danych własnych)

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

Tabela 16. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 6. w 2017 roku

Nazwa wskaźnika	Wielkość planowana – cel końcowy na 2023 r.	Wielkość osiągnięta na 31.12.2017 r.	Wskaźnik realizacji
liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie	25 678	1 558	6,07 %
liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	3 504	507	14,47 %
liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	31,0 %	3,8 %	12,26 %
liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu	25,0 %	5,1 %	20,40 %
liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)	15,0 %	4,0 %	26,67 %

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych własnych

Podsumowanie

W *Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok* określono 6 strategicznych, uznanych za kluczowe obszarów działań. Mają one na celu przeciwdziałanie bezrobociu oraz rozwój zasobów ludzkich w regionie. Należy jednak podkreślić, iż pomoc osobom wymagającym szczególnego wsparcia była także realizowana w wielu innych, nie ujętych w omawianym dokumencie obszarach. W związku z powyższym zbiór zgłaszanych zadań do Planu Działań nie odzwierciedlał w pełni wszystkich aktywności pomocowych podejmowanych na zachodniopomorskim rynku pracy. Wiele grup osób wymagających wsparcia w obszarze zatrudnienia, kształcenia ustawicznego, aktywności zawodowej, pomocy w skorzystaniu ze środków z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz przedsiębiorczości korzystało bowiem nie tylko z działań ujętych w omawianym Planie.

Sprawozdanie z realizacji Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia za 2017 rok jest raportem zbiorczym, który ma na celu określenie stopnia wykonania planowanych działań. Wojewódzki Urząd Pracy, jako instytucja monitorująca, współpracował w trakcie przygotowywania niniejszego dokumentu z podmiotami zgłaszającymi, a następnie realizującymi poszczególne zadania, projekty i przedsięwzięcia ujęte w RPDZ/2017. Podmioty oraz instytucje realizujące poszczególne zadania informowały WUP w formie kart monitoringu o stopniu ich wykonania.

W okresie sprawozdawczym działania ujęte w obszarach uznanych za szczególnie istotne dla lokalnego rynku pracy realizowane były zgodnie z założonymi planami. Wszystkie zaplanowane w RPDZ/2017 działania zostały rozpoczęte lub były kontynuowane.

Stopień realizacji poszczególnych działań ujętych w RPDZ/2017 w większości przypadków należy uznać za satysfakcjonujący. Osiągnięte wartości wskaźników często albo przekraczały zakładane wielkości planowe, lub były niewiele od nich niższe. Warto również podkreślić, że w przypadku zadań, których realizacja wynika wprost z obowiązku ustawowego, planowane wartości do osiągnięcia stanowiły średnią arytmetyczną z osiągniętych wartości z lat ubiegłych, co nie przedstawiało wiarygodnego wskaźnika mówiącego o stopniu wykonania zadania. W odniesieniu do takich zadań pełne ich wykonanie stwierdza się poprzez fachową, kompetentną

i rzetelną realizację obowiązków ustawowych, przy jednoczesnym zachowaniu ich ciągłości i terminowości. Ponadto, nie dla wszystkich osiągniętych wskaźników zakładano wielkości planowane.

W odniesieniu do Działania 2. oraz Działania 6. należy wyraźnie zaznaczyć, że założone wartości docelowe dotyczą 2023 roku. W związku z powyższym, na dzień 31 grudnia 2017 r. nie można odnieść się co do całokształtu efektów prowadzonych działań projektowych. Z tego też powodu uzyskany stopień realizacji poszczególnych wskaźników dotyczących ww. dwóch Działań (na dzień 31.12.2017 r.) stanowi wartość początkową i w kolejnych latach będzie sukcesywnie wzrastał.

Jedną z przesłanek pozwalających pozytywnie ocenić procesy zachodzące na regionalnym rynku pracy jest zmieniający się wskaźnik stopy bezrobocia. W województwie zachodniopomorskim, podobnie jak na obszarze kraju, bezrobocie spadło w 2017 roku w stosunku do roku poprzedzającego. W grudniu 2017 roku wielkość stopy bezrobocia w województwie wyniosła 8,7% wobec 10,9% w roku wcześniejszym. Warto dodać, że tendencja spadkowa dot. stopy bezrobocia w regionie trwa nieprzerwanie od 2013 roku. Analiza powyższych danych sugeruje, iż polityka wspierania i promowania zatrudnienia, prowadzona przez państwo za pośrednictwem publicznych służb zatrudnienia, wydaje się być jednym z głównych czynników warunkujących występujący trend obniżającego się poziomu bezrobocia. Dodatkowego podkreślenia wymaga fakt, iż w znacznym stopniu odbywa się to przy udziale środków unijnych i szerokim spektrum działań podejmowanych w ramach EFS.

Działania podejmowane zarówno na szczeblach centralnych, jak i regionalnych mają służyć poprawie sytuacji na rynku pracy, a optymalnym celem byłoby dalsze, widoczne ograniczenie bezrobocia. Sytuacja gospodarcza kraju, a w tym również poziom bezrobocia, zależą w dużej mierze od koniunktury gospodarczej innych krajów, co także warto mieć na uwadze. Należy mieć nadzieję, że wspólne działania wszystkich instytucji i podmiotów działających w obszarze rynku pracy przyniosą kolejne pozytywne efekty w nieodległej przyszłości.

Załączniki

Spis tabel

Tabela 1. Stopa bezrobocia w kraju	5
Tabela 2. Dynamika zmian bezrobocia w kraju	6
Tabela 3. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec 2016 r. i 2017 r.	8
Tabela 4. Liczba bezrobotnych w powiatach województwa zachodniopomorskiego	9
Tabela 5. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017	15
Tabela 6. Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017	16
Tabela 7. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r.	18
Tabela 8. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r.	19
Tabela 9. Liczba osób pobierających zasiłek dla bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim na koniec 2016 r. i 2017 r.	21
Tabela 10. Kompleksowe przedsięwzięcia realizowane w 2017 roku przez Powiatowe Urzędy Pracy z terenu woj. zachodniopomorskiego ...	27
Tabela 11. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 1. w 2017 roku	40
Tabela 12. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 2. – dot. realizacji projektów w ramach Działań 8.1 – 8.10 RPO WZ 2014 – 2020 w 2017 roku	46
Tabela 13. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 3. w 2017 roku	49
Tabela 14. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 4. w 2017 roku	57
Tabela 15. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 5. w 2017 roku	66
Tabela 16. Stopień realizacji zakładanych wielkości dla Działania 6. w 2017 roku	71

Spis wykresów

Wykres 1. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego – stan na koniec 2017 r.	7
Wykres 2. Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w latach 2016 – 2017	11
Wykres 3. Struktura bezrobotnych wg wieku w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017	12
Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017	12
Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w woj. zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017	13
Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w województwie zachodniopomorskim w latach 2016 – 2017	13
Wykres 7. Stopa bezrobocia (%) w Polsce i w woj. zachodniopomorskim w latach 2000 – 2017	23
Wykres 8. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 1. w 2017 roku	40
Wykres 9. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 2. – dot. realizacji projektów w ramach Działań 8.1 – 8.10 RPO WZ 2014 – 2020 w 2017 roku	45
Wykres 10. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 3. w 2017 roku	49
Wykres 11. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 4. w 2017 roku	56
Wykres 12. Wybrane wskaźniki monitorowania Działania 5. w 2017 roku	65
Wykres 13. Wskaźniki liczbowe monitorowania Działania 6. w 2017 roku	70
Wykres 14. Wskaźniki procentowe monitorowania Działania 6. w 2017 roku	70

Indeks używanych skrótów

Ileć w dokumencie używane są skróty, to oznaczają one:

ABK – Akademickie Biuro Karier

BAEL – Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

CIiPKZ – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

CIS – Centrum Integracji Społecznej

CKZiU – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EURES – Europejskie Służby Zatrudnienia

GUS – Główny Urząd Statystyczny

KFS – Krajowy Fundusz Szkoleniowy

KIS – Klub Integracji Społecznej

MRPiPS – Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej

NEET młodzież – osoby młode w wieku 15 – 29 lat, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu

OTK – Ogólnopolski Tydzień Kariery

PO WER 2014 – 2020 – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014 – 2020

PSZ – Publiczne Służby Zatrudnienia

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

RPDZ/2017 – Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2017 rok

RPO WZ 2014 – 2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014 – 2020

TIK – Technologie Informacyjno – Komunikacyjne

WTZ – Warsztaty Terapii Zajęciowej

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

ZAZ – Zakład Aktywności Zawodowej